

Onderzoek Vermogensbeheer voor Filantropische Instellingen

Onderzoek Vermogensbeheer voor Filantropische Instellingen

VBDO: Rudy Verstappen

In samenwerking met:

Profundo: Anniek Herder en Jan Willem van Gelder

Mede mogelijk gemaakt door Stichting Pequeno

November 2012

De verantwoordelijkheid voor de inhoud, conclusies en aanbevelingen ligt bij de VBDO.

Inhoudsopgave

	Voorwoord	5
	Samenvatting	6
	Executive Summary	8
Hoofdstuk 1	Inleiding	10
Hoofdstuk 2	Methodologie	11
2.1	Onderzoeksdoel	11
2.2	Onderzoeksgroep	11
2.3	Onderzoeksproces	12
2.4	Onderverdeling taken en verantwoordelijkheden	12
2.5	Scoremodel	12
2.6	Verantwoord beleggingsbeleid	13
2.6.1	Kwaliteit van het beleid	13
2.6.2	Reikwijdte	14
2.6.3	Samenvoeging deelscores	14
2.7	Dienstenaanbod	15
2.7.1	Uitgangspunten voor beoordeling	15
2.7.2	Ontwikkelen beleid	16
2.7.3	Research en screening	16
2.7.4	Positieve selectie	17
2.7.5	Uitsluiting	17
2.7.6	Impact investment	18
2.7.7	Stemmen	18
2.7.8	Engagement	19
2.7.9	Selectie externe vermogensbeheerders	19
2.7.10	Rapportage	19
2.7.11	Samenvoeging deelscores	20
2.8	Verantwoorde bedrijfsvoering	20
2.8.1	Principles for Responsible Investment	21
2.8.2	Bonusbeleid	21
2.8.3	Transparantie en verantwoording	22
2.8.4	Samenvoeging deelscores	22
2.9	Inkadering van de methodologie	23
2.9.1	Bewijsvoering	23
2.9.2	Totaalscore	23
2.9.3	Kostenstructuur	23
2.9.4	Structuur organisatie	24

Hoofdstuk 3	Resultaten	25
3.1	Response	25
3.2	ABN AMRO Mees Pierson	26
3.3	ASN Vermogensbeheer	33
3.4	IBS	39
3.5	ING Private Banking	46
3.6	Insinger de Beaufort	53
3.7	Kempen Capital Management	60
3.8	Schretlen & Co	67
3.9	Staalbankiers	74
3.10	Theodoor Gilissen	82
3.11	Triodos Private Banking	89
3.12	Wealth Management Partners	95
Hoofdstuk 4	Analyse	101
4.1	Verantwoord beleggingsbeleid	101
4.2	Dienstenaanbod	102
4.3	Verantwoorde bedrijfsvoering	105
4.4	Algemene resultaten	105
Hoofdstuk 5	Conclusies	107
Referenties		109
Bijlage		110
1	Vragenlijst vermogensbeheerders	
2	Tabel totaalscores	

Voorwoord

Tijdens een seminar dat de VBDO eind vorig jaar organiseerde om het belang van duurzaam beleggen voor de goede doelen te bespreken, was de meest gehoorde vraag: wie kan ons daarbij helpen?

Fondswervende instellingen en vermogensfondsen zien in toenemende mate het belang in van beleggen in lijn met je missie, en hebben meestal een lange termijn perspectief. Ze besteden het beleggen echter voor een groot deel uit aan vermogensbeheerders. De vraag is dan hoe deze groep het beste kan helpen om het beleggingsbeleid te verduurzamen.

Met dit onderzoek Vermogensbeheer wil de VBDO de goede doelen sector helpen om een verantwoorde keuze te maken voor een vermogensbeheerder die daadwerkelijk van dienst kan zijn bij het verduurzamen van de beleggingen. Gekeken is daarbij naar het eigen beleggingsbeleid, de diensten op het gebied van Verantwoord beleggen die de beheerder aanbiedt, en naar de eigen bedrijfsvoering.

In eerste instantie hebben we Nederlandse vermogensbeheerders geselecteerd die specifiek actief zijn in de goede doelen sector. In 2013 willen we dit onderzoek uitbreiden met de groep van internationale vermogensbeheerders, die voor verschillende sectoren werken, waaronder de pensioenfondsen.

Dit onderzoek is tot stand gekomen met steun van Stichting Pequeno, die we hiervoor bijzonder erkentelijk zijn.

Ik spreek de hoop uit dat dit instrument fondswervende instellingen en vermogensfondsen in staat stelt om een verantwoorde vermogensbeheerder te selecteren, die daadwerkelijk van dienst kan zijn bij opzetten en uitvoeren van een verantwoord en duurzaam beleggingsbeleid.

Giuseppe van der Helm
Executive Director VBDO

Samenvatting

Filantropische Instellingen, zowel fondsenwervende instellingen als vermogensfondsen, maken voor het beheren van hun beleggingen gebruik van vermogensbeheerders. Deze organisaties hebben een belangrijke stem in of en hoe filantropische Instellingen duurzaamheidsindicatoren meenemen in hun beleggingsbeleid en welke instrumenten er dan worden geïmplementeerd. Uit consultatie met de filantropische sector bleek dat het aanbod van deze vermogensbeheerders nog onvoldoende transparant is.

In dit rapport is beoordeeld in welke mate vermogensbeheerders die werken voor filantropische Instellingen duurzaamheid en verantwoord beleggen in hun beleid en praktijk geïntegreerd hebben. Deze beoordeling heeft als doel filantropische Instellingen te helpen bij het vinden van een vermogensbeheerder die hun verantwoord beleggingsbeleid kan helpen te ontwikkelen en in de praktijk te brengen, en vermogensbeheerders te stimuleren om duurzaamheid en verantwoord beleggen beter in hun beleid en praktijk te integreren.

Twaalf vermogensbeheerders die veel voor filantropische Instellingen werken zijn voor het onderzoek geselecteerd. Dit is in samenspraak gebeurd met de koepelorganisaties voor de fondsenwervende instellingen (VFI) en de vermogensfondsen (FIN). Uiteindelijk hebben elf vermogensbeheerders besloten mee te doen aan het onderzoek.

De beoordeling van de vermogensbeheerders richt zich op drie onderdelen: het eigen *verantwoord beleggingsbeleid* van de vermogensbeheerder dat wordt toegepast op alle beleggingen die de vermogensbeheerder beheert voor al zijn klanten; het dienstenaanbod op het gebied van verantwoord beleggen wat aan de filantropische instelling wordt aangeboden om diens verantwoord beleggingsbeleid op te zetten en te implementeren; en de *verantwoorde bedrijfsvoering* waar de nadruk ligt op transparantie, verantwoording, het uitdragen van de Principles for Responsible Investment (PRI), en het bonusbeleid.

Binnen het *verantwoord beleggingsbeleid* zijn er verschillende soorten vermogensbeheerders te onderscheiden. Twee hebben geen eigen beleid, vier hebben een beleid op controversiële wapens, vijf hebben een beleid wat refereert aan UN Global Compact of hebben instrumenten die afgeleid zijn van de UN Global Compact. Bij het hoofdonderdeel *dienstenaanbod* is er relatief weinig verschil tussen de vermogensbeheerders die de instrumenten ‘ontwikkelen beleid’, ‘research en screening’, ‘uitsluiting’, en ‘positieve selectie’ aanbieden. Wanneer een filantropische instelling een vermogensbeheerder wil selecteren die ‘impact investment’, ‘stemmen’ en ‘engagement’ aanbiedt, is er meer verschil tussen de vermogensbeheerders te zien. Ook bij *verantwoorde bedrijfsvoering* zijn er verschillen tussen de vermogensbeheerders op te merken. Dit geldt zowel in de score op het bevorderen van de PRI, als het bonus beleid, als de publieke rapportage.

Op basis van de scores van de vermogensbeheerders zijn er drie groepen vermogensbeheerders geïdentificeerd. De eerste groep bestaat uit ASN Vermogensbeheer en Triodos Private Banking. Deze behalen een hoge score op ieder van de hoofdonderdelen. Vervolgens valt er een grote middenmoot te identificeren die veelal lager scoren op verantwoord beleggingsbeleid, relatief hoog scoren op dienstenaanbod en wisselende scores krijgen op verantwoorde bedrijfsvoering. Deze groep bestaat uit ABN AMRO Mees Pierson, IBS, ING Private Banking, Kempen Capital Management, Schretlen & Co en Staalbankiers. Ten slotte is er een groep van vermogensbeheerders die de laagste score krijgen op verantwoord beleggingsbeleid, een niet zo grote diversiteit aan duurzame diensten aanbieden en ook niet hoog scoren op verantwoorde bedrijfsvoering. Deze groep bestaat uit Insinger de Beaufort, Theodoor Gilissen en Wealth Management Partners.

De beste vermogensbeheerder is voor elke filantropische instelling een andere. Dit onderzoek geeft een overzicht van de diensten die vermogensbeheerders aanbieden en hoe duurzaam de bedrijfsvoering van vermogensbeheerders op een aantal punten is. Met dit overzicht zou een match gevonden kunnen worden tussen de wensen en voorkeuren van het filantropische instelling en het aanbod van de vermogensbeheerder. Bij de meeste vermogensbeheerders is er veel mogelijk op het gebied van duurzaam beleggen. Ze merken echter ook dat er amper naar die diensten gevraagd wordt. Filantropische Instellingen kunnen deze studie gebruiken om met de vermogensbeheerder om tafel te gaan zitten en een beleid uit te stippelen wat het beste bij de filantropische instelling past.

Executive Summary

Philanthropic institutions, both charities and foundations, make use of asset managers for the management of their investments. These organizations have, therefore, an important role to play in terms of if and how these philanthropic institutions include sustainability criteria in their investment policy and how it is implemented. Consultation with the philanthropic sector made clear that the various responsible investment options are not sufficiently clear.

This report analyses in what way asset managers with philanthropic institutions as their clients have integrated sustainability and responsible investment into their policy and practices. This analysis aims to help philanthropic institutions in finding an asset manager that can help develop and implement a responsible investment policy. Furthermore, it stimulates asset managers to improve their sustainable and responsible investment policies and practices.

Twelve asset managers have been selected for this research. This selection was done in cooperation with the umbrella organizations for the charities (VFI) and foundations (FIN). Eleven of these asset managers have decided to participate in the study.

The assessment of the asset managers focused on three elements: the asset manager's *responsible investment* policy that has been applied to all its investments; the *range of services* in the field of responsible investment that can be offered to philanthropic institutions to develop and implement their responsible investment policies; and the responsible business operations with an emphasis on transparency, accountability, the propagation of the Principles for Responsible Investment (PRI), and the bonus policy.

Within the *responsible investment policy*, several different kinds of asset managers can be identified. Two asset managers do not have an own policy that applies to all investments, four have a policy on controversial weapons and five have a policy based on the UN Global Compact. Within in the *range of services* there is relatively little variation between the asset managers on the instruments 'development of policy', 'research and screening', 'exclusion', and 'positive selection'. However, when a philanthropic institution would like to select an asset manager that offers 'impact investment', 'voting' and 'engagement', more variation between the different asset managers can be seen. In the field of responsible business practices differences can be identified between asset managers. This applies to the promotion of the PRI, the bonus policy and public accountability.

Based on the scores of the asset managers, three groups of asset managers have been identified. The first group consists of ASN Vermogensbeheer and Triodos Private Banking. These asset managers receive a high score on each of the three elements. Subsequently, a large middle group can be identified; these generally receive a lower score on *responsible investment policy*, score relatively high on range of services and receive a mixed score on *responsible business operations*. This group consists of ABN AMRO Mees Pierson, IBS, ING Private Banking, Kempen Capital Management, Schretlen & Co and Staalbankiers. Finally there is a group of asset managers that receive the lowest score on *responsible investment policy*, have a relatively small range of services and do not score very high on responsible business operations. This group consists of Insinger de Beaufort, Theodoor Gilissen and Wealth Management Partners.

The best asset manager is different for each philanthropic organization. This report provides an overview of the services that asset managers offer and how responsible their business operations are on several points. By using this overview a match can be found between the preferences of the philanthropic organization and the supply of the asset manager. At most asset management companies there are a lot of different opportunities regarding responsible investment but are generally not asked for. Philanthropic organizations can use this study to discuss together with the asset manager what policy and instruments best match.

1 Inleiding

Filantropische Instellingen, zowel fondsenwervende instellingen als vermogensfondsen, maken voor het beheren van hun beleggingen gebruik van vermogensbeheerders. Deze organisaties hebben een belangrijke stem in of en hoe filantropische Instellingen duurzaamheidsindicatoren meenemen in hun beleggingsbeleid en welke instrumenten er dan worden geïmplementeerd. Uit consultatie met de filantropische sector bleek dat het aanbod van deze vermogensbeheerders nog onvoldoende transparant is. Veel vermogensbeheerders zeggen duurzame producten aan te bieden, maar een overzicht van deze partijen en hetgeen ze aanbieden is nog niet aanwezig in de Nederlandse markt. Dit rapport probeert hier meer duidelijkheid aan te geven.

In dit rapport wordt beoordeeld in welke mate vermogensbeheerders die werken voor filantropische Instellingen duurzaamheid en verantwoord beleggen in hun beleid en praktijk geïntegreerd hebben. Deze beoordeling heeft als doel filantropische Instellingen te helpen bij het vinden van een vermogensbeheerder die hun verantwoord beleggingsbeleid kan helpen te ontwikkelen en in de praktijk te brengen, en vermogensbeheerders te stimuleren om duurzaamheid en verantwoord beleggen beter in hun beleid en praktijk te integreren .

Twaalf vermogensbeheerders die veel voor filantropische Instellingen werken zijn voor het onderzoek geselecteerd. Dit is in samenspraak gebeurd met de koepelorganisaties voor de fondsenwervende instellingen (VFI) en de vermogensfondsen (FIN). Uiteindelijk hebben elf vermogensbeheerders besloten mee te doen aan het onderzoek. Een overzicht van deze partijen kan gevonden worden in hoofdstuk 2.

De beoordeling van de vermogensbeheerders richt zich op drie onderdelen:

1. Verantwoord beleggingsbeleid: Binnen dit onderdeel wordt het eigen beleggingsbeleid van de vermogensbeheerder beoordeeld, dat wordt toegepast op alle beleggingen die de vermogensbeheerder beheert voor al zijn klanten;
2. Dienstenaanbod op het gebied van verantwoord beleggen: In dit onderdeel worden de diensten beoordeeld die de vermogensbeheerder aanbiedt aan een institutionele klant om diens verantwoord beleggingsbeleid op te zetten en te implementeren;
3. Verantwoorde bedrijfsvoering: Binnen dit onderdeel worden een aantal aspecten beoordeeld op het gebied van transparantie, verantwoording, het uitdragen van de PRI, en het bonusbeleid.

Dit onderzoek is een onderdeel van een tweetal rapporten die de filantropische Instellingen in Nederland proberen te helpen duurzamer te beleggen. Het andere rapport is een inhoudelijke en kwalitatieve verkenning van het veld van duurzaam beleggen en filantropische Instellingen in Nederland. Die studie richt zich op best practices en dilemma's die de vermogensfondsen en fondsenwervende instellingen ervaren als het gaat om duurzaam beleggen. Daarnaast wordt er gekeken naar de verschillende manieren om duurzaam beleggen vorm te geven. Het rapport geeft aanbevelingen om mogelijke barrières weg te nemen en filantropische Instellingen helpen op het gebied van duurzaam beleggen.

De opzet van dit rapport is als volgt: in hoofdstuk 2 wordt de methodologie voor dit onderzoek besproken. Hier wordt ingegaan op het doel van het onderzoek, de onderzoeksgroep en het scoremodel. In hoofdstuk 3 worden de profielen van de vermogensbeheerders weergegeven. Vervolgens worden de resultaten in hoofdstuk 4 geanalyseerd. In het laatste hoofdstuk vindt u de conclusies van dit onderzoek alsmede aanbevelingen voor de filantropische Instellingen en vermogensbeheerders. In de eerste bijlage bij dit onderzoek vindt u de verstuurde vragenlijst en in de tweede bijlage een overzicht van alle totaalscores.

Een samenvatting van de resultaten van dit onderzoek vindt u op de eerste pagina's van dit rapport.

2 Methodologie

In dit hoofdstuk wordt de methodologie uiteengezet. Eerst wordt het doel beschreven en de groep vermogensbeheerders die onderzocht wordt. Vervolgens wordt het proces en de onderverdeling van taken en verantwoordelijkheden uiteengezet. Ten slotte wordt het scoremodel wat gebruikt is in dit onderzoek beschreven.

2.1 Onderzoeksdoel

In dit rapport wordt beoordeeld op welke wijze vermogensbeheerders die werken voor filantropische Instellingen - fondsenwervende instellingen en vermogensfondsen - duurzaamheid en verantwoord beleggen in hun beleid en praktijk geïntegreerd hebben. Deze beoordeling heeft als doel de transparantie op het gebied van duurzaam beleggen te vergroten en beoogt twee effecten te bereiken:

- Om filantropische Instellingen te helpen bij het vinden van een vermogensbeheerder die hun kan helpen een verantwoord beleggingsbeleid te ontwikkelen en in de praktijk te brengen, waardoor ze een meer gefundeerde keuze kunnen maken voor de vermogensbeheerder die het beste aansluit bij hun visie op duurzaamheid, en
- Om vermogensbeheerders te stimuleren om duurzaamheid en verantwoord beleggen beter in hun beleid en praktijk te integreren en daarnaast een inzicht te geven in wat de huidige stand van zaken.

2.2 Onderzoeksgroep

In overleg met de koepelorganisaties voor de fondsenwervende instellingen (de VFI) en die van de vermogensfondsen (de FIN) is er een lijst van vermogensbeheerders samengesteld die filantropische Instellingen veelvuldig tot hun cliëntèle rekenen. In totaal zijn er twaalf vermogensbeheerders voor het onderzoek geselecteerd.

- ABN AMRO Mees Pierson
- ASN Vermogensbeheer
- IBS
- ING Private Banking
- Insinger de Beaufort
- Kempen Capital Management
- Oyens & van Eeghen
- Schretlen & Co.
- Staalbankiers
- Theodoor Gilissen
- Triodos Private Banking
- Wealth Management Partners

Bij deze selectie dient te worden opgemerkt dat dit niet de enige partijen zijn die het vermogensbeheer voor filantropische Instellingen voor hun rekening nemen. Er zijn nog andere vermogensbeheerders actief op dit gebied en er zijn ook vele vermogensadviseurs die filantropische Instellingen op dit gebied kunnen ondersteunen. Twee voorbeelden van vermogensadviseurs actief zijn in het veld van duurzaam beleggen zijn Birch Caring Capital en Double Dividend. Het viel buiten de scope van dit onderzoek om deze ook te onderzoeken.

2.3 Onderzoeksproces

In het kader van dit onderzoeksproject zijn de volgende activiteiten ondernomen door Profundo en de VBDO:

- Het onderzoek wordt voor de eerste maal uitgevoerd en daardoor diende er eerst een nieuwe methodologie te worden ontwikkeld. Deze methodologie staat beschreven in dit hoofdstuk.
- Naar aanleiding van de ontwikkelde methodologie is een vragenlijst ontwikkeld voor de vermogensbeheerders. Deze is te vinden in bijlage 1 van dit rapport.
- De vermogensbeheerders zijn geselecteerd op basis van consultatie van de VFI en FIN, zoals beschreven in paragraaf 2.2.
- De vragenlijst is gestuurd naar geselecteerde vermogensbeheerders.
- Op basis van de reacties van de vermogensbeheerders en na analyse van de websites en documenten die door de vermogensbeheerders worden gepubliceerd, is er per vermogensbeheerder een conceptprofiel opgesteld en scores toegekend op basis van de methodologie.
- Deze conceptprofielen zijn - inclusief scores - teruggestuurd naar de vermogensbeheerders om nog eenmaal hun feedback te kunnen geven en feitelijke onjuistheden eruit te kunnen halen.
- Op basis van deze input zijn de definitieve profielen opgesteld. Deze zijn door Profundo gecontroleerd op inhoudelijke consistentie. Vervolgens zijn de definitieve profielen opgenomen in hoofdstuk 3 van dit rapport.
- De verschillende uitkomsten zijn geanalyseerd en op basis daarvan zijn de conclusies getrokken en deze zijn beschreven in het laatste hoofdstuk.

2.4 Onderverdeling taken en verantwoordelijkheden

Aan deze studie hebben verschillende partijen meegewerkt. De inhoud, conclusies en aanbevelingen zijn echter de verantwoordelijkheid van de VBDO. De verschillende taken en verantwoordelijkheden worden hieronder uiteengezet.

- Profundo heeft op basis van de wensen van de VBDO de methodologie en vragenlijst voor deze studie ontworpen. Daarnaast heeft Profundo de definitieve profielen gecontroleerd en beoordeeld op inhoudelijke consistentie. Gedurende het hele proces hebben ze als sparring partner gediend voor de VBDO.
- Respequity heeft een onafhankelijk advies gegeven over de methodologie en verschillende uitdagingen. Dit advies is vervolgens meegenomen als onderdeel van de resultaten, de analyse en conclusies.
- Stichting Pequeno heeft het onderzoek gefinancierd, maar is inhoudelijk vrijwel niet betrokken geweest.
- De FIN en VFI hebben suggesties gedaan voor het bepalen van de onderzoeksgroep, maar zijn verder inhoudelijk niet betrokken geweest.

2.5 Scoremodel

De beoordeling kent drie hoofdonderdelen:

1. **Verantwoord beleggingsbeleid:** Binnen dit onderdeel wordt het eigen beleggingsbeleid van de vermogensbeheerder beoordeeld, dat wordt toegepast op alle beleggingen die de vermogensbeheerder beheert voor al zijn klanten;
2. **Dienstaanbod op het gebied van verantwoord beleggen:** In dit onderdeel worden de diensten beoordeeld die de vermogensbeheerder aanbiedt aan een institutionele klant om diens verantwoord beleggingsbeleid op te zetten en te implementeren;
3. **Verantwoorde bedrijfsvoering:** Binnen dit onderdeel worden een aantal aspecten beoordeeld op het gebied van transparantie, verantwoording, het uitdragen van de PRI, en het bonusbeleid.

Voor ieder van de drie hoofdonderdelen zijn specifieke indicatoren geformuleerd waarop de beoordeling wordt gebaseerd. Deze indicatoren worden in de volgende paragrafen verder besproken, samen met scoretabellen per onderdeel.

2.6 Verantwoord beleggingsbeleid

Binnen dit onderdeel wordt het eigen beleggingsbeleid van de vermogensbeheerder beoordeeld, dat wordt toegepast op alle beleggingen die de vermogensbeheerder beheert voor al zijn klanten. Specifiek beleid dat op verzoek van de klant kan worden toegepast valt buiten deze definitie en komt aan de orde bij het onderdeel Dienstenaanbod (paragraaf 1.2).

Voor de beoordeling van het verantwoord beleggingsbeleid wordt aangehaakt bij het UN Global Compact, een van de meest bekende en onderschreven richtlijnen voor verantwoord ondernemen. Het UN Global Compact telt tien principes.¹ De eerste twee principes van het Global Compact zijn rechtstreeks afgeleid van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Bedrijven dienen:

1. internationaal erkende mensenrechten te ondersteunen en te eerbiedigen; en
2. zich er steeds van te vergewissen dat zij niet medeplichtig worden aan schending van mensenrechten.

De volgende vier principes zijn afgeleid van de Verklaring van de International Labour Organisation over fundamentele arbeidsrechten. Bedrijven dienen:

3. de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te handhaven;
4. de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid te ondersteunen;
5. de effectieve afschaffing van kinderarbeid te bevorderen; en
6. de bestrijding van discriminatie in arbeid en beroep te ondersteunen.

De volgende drie principes zijn afgeleid van de Verklaring van Rio inzake Milieu en Ontwikkeling. Bedrijven dienen:

7. het voorzorgsprincipe te hanteren ten aanzien van het milieu;
8. initiatieven te ondernemen om een groter milieubewustzijn te bevorderen; en
9. de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren.

Het laatste principe is afgeleid van het Anti-Corruptie Verdrag van de Verenigde Naties:

10. bedrijven moeten elke vorm van corruptie tegengaan, inclusief afpersing en omkoping.

In dit project zal beoordeeld worden of de thema's die in het UN Global Compact aan bod komen op een goede manier zijn opgenomen in het eigen verantwoord beleggingsbeleid van de vermogensbeheerder. Daarbij zal worden gekeken naar:

- de kwaliteit van het beleid: welke van de vier UN Global Compact thema's en daarvan afgeleide criteria worden in het beleid benoemd? Op dit aspect wordt verder ingegaan in paragraaf 2.4.1.
- de reikwijdte van het beleid: wordt het beleid toegepast op alle asset classes? Op dit aspect wordt verder ingegaan in paragraaf 2.4.2;

2.6.1 Kwaliteit van het beleid

De kwaliteit van het beleid ten aanzien van de in het UN Global Compact genoemde thema's, wordt op een schaal van 0 tot 5 beoordeeld. Voor elk van de vier thema's worden de volgende indicatoren gebruikt:

- Thema wordt niet genoemd in het beleid: 0 punten
- UN Global Compact wordt benoemd als basis voor het beleid maar over de verschillende thema's en principes wordt niets gezegd: 2,5 punten
- Thema wordt genoemd in beleid, maar geen integrale vermelding van de onderliggende UN Global Compact principes: 2,5 punten
- De onderliggende UN Global Compact principes van het thema zijn richtinggevend voor het beleid: 5 punten.

2.6.2 Reikwijdte

Voor de beoordeling van de reikwijdte van het verantwoord beleggingsbeleid wordt uitgegaan van de asset allocatie van de vermogensbeheerder, dat wil zeggen welk deel van zijn totale *Assets under Management* (AuM) geïnvesteerd is in specifieke beleggingscategorieën. Onderscheid wordt gemaakt tussen de volgende beleggingscategorieën:

- aandelen
- bedrijfsobligaties
- staatsobligaties
- vastgoed
- overig

Nagegaan wordt op welk percentage van de totale AuM het beleggingsbeleid betrekking heeft. Wanneer het beleggingsbeleid betrekking heeft op alle beleggingscategorieën, komt dit percentage uit op 100%. Wanneer het beleid betrekking heeft op een of enkele beleggingscategorieën, komt het percentage overeen met het aandeel van deze beleggingscategorie(en) in de totale *Assets under Management*. Dit percentage wordt ingevuld in Tabel 1.

2.6.3 Samenvoeging deelscores

De beoordeling van de kwaliteit van het beleid ten aanzien van de vier inhoudelijke thema's (paragraaf 1.1.1) en de reikwijdte van het beleid per thema (paragraaf 1.1.2) worden samengevoegd in Tabel 1.

Daarbij worden wegingsfactoren gebruikt, die bepalen hoe zwaar ieder thema in de totaalscore meetelt. Deze wegingsfactoren zijn standaard gesteld op 25% voor ieder inhoudelijk thema. Opgeteld komen deze wegingsfactoren daarmee op 100%.

Voor ieder thema wordt een score op een schaal van 0 tot 5 toegekend. Iedere score wordt vermenigvuldigd met de reikwijdte van het beleid (als percentage van de *Assets under Management*) en de betreffende wegingsfactor. Daarna worden deze scores opgeteld, zodat een totaalscore voor verantwoord beleggingsbeleid op een schaal van 0 tot 5 tot stand komt.

Tabel 1 Scoretabel voor het verantwoord beleggingsbeleid

	A	B	C	
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0 - 5	%	%	A*B*C
Mensenrechten			25%	
Arbeidsrechten			25%	
Milieuvervuiling			25%	
Corruptie			25%	
Totaalscore			100%	

2.7 Dienstenaanbod

2.7.1 Uitgangspunten voor beoordeling

In dit onderdeel worden de diensten beoordeeld die de vermogensbeheerder aanbiedt aan een institutionele belegger om diens verantwoord beleggingsbeleid op te zetten en te implementeren. Bij de beoordeling van deze diensten wordt aansluiting gezocht bij de *Principles for Responsible Investment*.

Het *Principles for Responsible Investment Initiative (PRI)* is in 2005 met steun van de Verenigde Naties tot stand gekomen. Het is een netwerk van internationale beleggers die samenwerken om de zes *Principles for Responsible Investment* in de praktijk te brengen. De principes zijn gebaseerd op de visie dat milieu-, sociale- en corporate governance-aspecten (*ESG-issues*) de resultaten van beleggingsportfolio's kunnen beïnvloeden en dat beleggers deze aspecten daarom voldoende aandacht moeten geven. De principes bieden een vrijwillig raamwerk voor beleggers om ESG-issues in hun besluitvormings- en beleggingspraktijk te integreren en hun doelstellingen beter in overeenstemming te brengen met die van de samenleving als geheel. Inmiddels hebben 260 institutionele beleggers, 661 vermogensbeheerders en 181 dienstverleners de *Principles for Responsible Investment* ondertekend. Bij elkaar hebben zij meer dan US\$ 30.000 miljard aan vermogen onder beheer.ⁱⁱ

De *Principles for Responsible Investment* luiden als volgt:ⁱⁱⁱ

“Als institutionele beleggers, hebben wij de plicht om te handelen in de beste langetermijnbelangen van onze begunstigden. In deze fiduciaire rol, zijn wij van mening dat milieu-, sociale- en corporate governance (ESG) aspecten van invloed kunnen zijn op de prestaties van beleggingsportefeuilles. We erkennen ook dat het toepassen van deze principes de doelstellingen van beleggers beter in overeenstemming kan brengen met de bredere doelstellingen van de samenleving. Daarom verbinden wij ons, in overeenstemming met onze fiduciaire verantwoordelijkheden, tot het volgende:

- 1. We integreren ESG-aspecten in onze beleggingsanalyse en besluitvormingsprocessen.*
- 2. We treden op als actieve aandeelhouder en integreren ESG-aspecten in het beleid en de praktijk als eigenaar.*
- 3. We vragen de organisaties waarin we beleggen om op gepaste wijze te rapporteren over ESG-onderwerpen.*
- 4. We bevorderen de acceptatie en implementatie van de PRI-principes in de beleggingssector.*
- 5. We werken samen om de PRI-principes effectiever te kunnen implementeren.*
- 6. We doen verslag van onze activiteiten en de voortgang die we boeken met de implementatie van de PRI-principes.”*

Vermogensbeheerders kunnen institutionele beleggers verschillende diensten bieden om de *Principles for Responsible Investment* te implementeren. De belangrijkste diensten die we kunnen onderscheiden zijn - per PRI-principe - samengevat in Tabel 2.

Tabel 2 Diensten van vermogensbeheerders om PRI te implementeren

Principe	Dienst
1	Ontwikkelen beleid
	Research en screening
	Positieve selectie
	Uitsluiting
	Impact investment
2	Stemmen
	Engagement
4	Selectie externe vermogensbeheerders
6	Rapportage

Voor de beoordeling van de reikwijdte en kwaliteit van de negen diensten die in Tabel 2 worden genoemd, worden scoretabellen gebruikt. Deze scoretabellen worden beschreven in de volgende paragrafen.

2.7.2 Ontwikkelen beleid

De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger helpen met het ontwikkelen van een eigen verantwoord beleggingsbeleid. Bij de beoordeling van deze dienst worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger helpen met het opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid van de vermogensbeheerder;
- De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger helpen met het opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes;
- De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger helpen met een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen;
- De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger helpen met een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger helpen met het opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid.

Voor ieder criterium waaraan de dienstverlening van de vermogensbeheerder voldoet, wordt een punt toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.7.3 Research en screening

De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger research en screening van beleggingsmogelijkheden bieden. Bij de beoordeling van deze dienst worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder biedt research en screening aan van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- De vermogensbeheerder biedt research en screening aan van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- De vermogensbeheerder kan research (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn;

- De vermogensbeheerder biedt research en screening aan van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers;
- De vermogensbeheerder maakt de uitkomsten van research en screening beschikbaar voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties.

Voor ieder criterium waaraan de dienstverlening van de vermogensbeheerder voldoet, wordt een punt toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.7.4 Positieve selectie

De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger de mogelijkheid bieden om bij de selectie van beleggingsopties (die min of meer vergelijkbaar scoren qua financiële prestaties) de voorkeur te geven aan opties die relatief beter scoren op duurzaamheidsgebied (positieve selectie). Bij de beoordeling van deze dienst worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder biedt een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast;
- De vermogensbeheerder biedt een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast;
- De vermogensbeheerder biedt ook voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast;
- De vermogensbeheerder biedt positieve selectie van aandelen aan die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger;
- De vermogensbeheerder maakt voor de belegger inzichtelijk wanneer beleggingsmogelijkheden waarop positieve selectie wordt toegepast qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn.

Voor ieder criterium waaraan de dienstverlening van de vermogensbeheerder voldoet, wordt een punt toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.7.5 Uitsluiting

De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger de mogelijkheid bieden om bepaalde beleggingsmogelijkheden van alle beleggingen uit te sluiten, omdat producten of activiteiten van deze beleggingsmogelijkheden strijdig zijn met de overtuigingen van de belegger. In het kader van de Benchmark Verzekeraars is door de VBDO een lijst van uitsluitingscriteria opgesteld die meer of minder frequent in het verantwoord beleggingsbeleid van institutionele beleggers voorkomen. Deze lijst wordt hier overgenomen:

- Alcohol
- Bont
- Clustermunitie & landmijnen
- Dierproeven
- Genetische modificatie
- Intensieve veehouderij
- Kansspelen
- Kernenergie
- Kernwapens
- Pornografie
- Tabak

Bij de beoordeling van deze dienst worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder biedt uitsluiting aan van (aandelen en obligaties van) producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunitie en landmijnen);
- De vermogensbeheerder biedt uitsluiting aan van (aandelen en obligaties van) bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.);
- De vermogensbeheerder biedt uitsluiting aan van (aandelen en obligaties van) bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;
- De vermogensbeheerder biedt uitsluiting van staten (staatsobligaties) aan;
- De vermogensbeheerder laat door eigen analisten of externe research providers de research doen die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten.

Voor ieder criterium waaraan de dienstverlening van de vermogensbeheerder voldoet, wordt een punt toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.7.6 Impact investment

De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger de mogelijkheid bieden om gericht te beleggen in niet-beursgenoteerde bedrijven (private equity) die vanwege hun producten en/of productieprocessen als zeer duurzaam en maatschappelijk verantwoord beschouwd kunnen worden, het zogenaamde impact investment. Bij de beoordeling van deze dienst worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder biedt impact investment aan via eigen beleggingsfondsen of via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder;
- De vermogensbeheerder biedt een overzicht en evaluatie van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;
- De vermogensbeheerder kan de belegger helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger.

Voor ieder criterium waaraan de dienstverlening van de vermogensbeheerder voldoet, wordt 1,66 punten toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.7.7 Stemmen

De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger de mogelijkheid bieden om te stemmen op de jaarvergaderingen van beursgenoteerde bedrijven. Bij de beoordeling van deze dienst worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder maakt proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk, eventueel via een externe partner;
- De vermogensbeheerder maakt proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk, eventueel via een externe partner;
- De vermogensbeheerder gaat desgewenst naar jaarvergaderingen toe om namens de belegger het woord te voeren;
- De vermogensbeheerder biedt de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen;
- De vermogensbeheerder helpt de belegger om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

Voor ieder criterium waaraan de dienstverlening van de vermogensbeheerder voldoet, wordt een punt toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.7.8 Engagement

De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger de mogelijkheid bieden om in gesprek te gaan met het bestuur van beursgenoteerde bedrijven, om maatschappelijk verantwoord ondernemen te bevorderen en veranderingen in de bedrijfsvoering te bepleiten. Bij de beoordeling van deze dienst worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder maakt engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk, eventueel via een externe partner;
- De vermogensbeheerder maakt engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk, eventueel via een externe partner;
- De vermogensbeheerder biedt de belegger research door eigen analisten of externe research providers aan naar een bepaald bedrijf om een engagementtraject voor te bereiden;
- De vermogensbeheerder biedt de belegger research door eigen analisten of externe research providers aan naar bepaalde thema's of sectoren om een engagementtraject voor te bereiden;
- De vermogensbeheerder helpt de belegger om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.

Voor ieder criterium waaraan de dienstverlening van de vermogensbeheerder voldoet, wordt een punt toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.7.9 Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger helpen bij de selectie van externe vermogensbeheerders in wiens fondsen kan worden belegd of waaraan een mandaat kan worden gegeven voor een bepaalde asset class. Bij de beoordeling van deze dienst worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder selecteert externe vermogensbeheerders op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid;
- De vermogensbeheerder selecteert externe vermogensbeheerders op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;
- De vermogensbeheerder controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger;
- De vermogensbeheerder biedt externe vermogensbeheerders research aan die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren;
- De vermogensbeheerder onderneemt engagement om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen.

Voor ieder criterium waaraan de dienstverlening van de vermogensbeheerder voldoet, wordt een punt toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.7.10 Rapportage

De vermogensbeheerder kan de institutionele belegger helpen bij het opstellen van een rapportage over de implementatie van zijn verantwoord beleggingsbeleid voor het bestuur, donateurs, de Principles for Responsible Investment, maatschappelijke organisaties en andere belangstellenden. Bij de beoordeling van deze dienst worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder levert de belegger regelmatig een overzicht van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- De vermogensbeheerder levert de belegger rapportages over hoe er gestemd is op zijn aandelen;

- De vermogensbeheerder levert de belegger rapportages over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan;
- De vermogensbeheerder helpt de belegger bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment;
- De vermogensbeheerder helpt de belegger bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden.

Voor ieder criterium waaraan de dienstverlening van de vermogensbeheerder voldoet, wordt een punt toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.7.11 Samenvoeging deelscores

De beoordeling van de verschillende diensten die de vermogensbeheerder aan de institutionele belegger biedt, leidt tot scores per dienst. Deze scores worden samengevoegd in Tabel 3. Daarbij worden wegingsfactoren gebruikt, die bepalen hoe zwaar iedere dienst in de totaalscore meetelt. Deze wegingsfactoren zijn standaard gesteld op 11% voor iedere dienst en voor de ontwikkeling van beleid op 12%. Opgeteld komen deze wegingsfactoren daarmee op 100%. Voor iedere dienst wordt een score op een schaal van 0 tot 5 toegekend. Iedere score wordt vermenigvuldigd met de betreffende wegingsfactor. Daarna worden deze scores opgeteld, zodat een totaalscore voor het dienstenaanbod op een schaal van 0 tot 5 tot stand komt, zoals wordt verduidelijkt door Tabel 3.

Tabel 3 Scoretabel voor het dienstenaanbod

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid		12%	
Research en screening		11%	
Positieve selectie		11%	
Uitsluiting		11%	
Impact investment		11%	
Stemmen		11%	
Engagement		11%	
Selectie externe vermogensbeheerders		11%	
Rapportage		11%	
Totaalscore		100%	

2.8 Verantwoorde bedrijfsvoering

Binnen dit onderdeel wordt beoordeeld of de (operationele) bedrijfsvoering van de vermogensbeheerder maatschappelijk verantwoord is. Bij de beoordeling van deze bedrijfsvoering wordt deels aansluiting gezocht bij de Principles for Responsible Investment, met name de principes 4, 5 en 6 over bevorderen van acceptatie en implementatie in de beleggingssector, samenwerking en rapportage (zie paragraaf 1.2.1).

Daarnaast zullen, net als in de Eerlijke Bankwijzer, het beleid van de vermogensbeheerder ten aanzien van Transparantie en Bonussen worden beoordeeld.

Voor de beoordeling van de kwaliteit van de bedrijfsvoering ten aanzien van deze drie thema's, worden scoretabellen gebruikt. Deze scoretabellen worden beschreven in de volgende paragrafen.

2.8.1 Principles for Responsible Investment

De principes 4, 5 en 6 van de PRI vragen ondertekenaars om de acceptatie en implementatie van de PRI te bevorderen in de beleggingssector, om samen te werken om de PRI-principes effectiever te kunnen implementeren en om verslag te doen van de activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes. Bij de beoordeling van dit bedrijfsvoeringsthema worden de volgende criteria geanalyseerd:

- De vermogensbeheerder spreekt alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aan op hun ondertekening en implementatie van de PRI;
- De vermogensbeheerder bepleit in het openbaar dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren;
- De vermogensbeheerder stelt jaarlijks een verslag op over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes;
- De vermogensbeheerder werkt met andere PRI-ondertekenaars samen op het gebied van engagement en stembeleid;
- De vermogensbeheerder doet samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren.

Voor ieder criterium waaraan de bedrijfsvoering van de vermogensbeheerder voldoet, wordt een punt toegekend. De score voor deze dienst kan dus variëren tussen 0 en 5.

2.8.2 Bonusbeleid

Een goed beleid van de vermogensbeheerder - en eventueel de financiële groep waartoe hij behoort - ten aanzien van bonussen heeft ten minste betrekking op de Raad van Bestuur, de directie, het senior management en alle fondsbeheerders en traders.

De vermogensbeheerder wordt beoordeeld op de volgende criteria:

- Het bonusbeleid is transparant voor alle werknemers.
- De vermogensbeheerder behoudt zich het recht voor om de bonus terug te vorderen indien na uitkering blijkt dat deze ten onrechte is uitgekeerd (een zogenaamde clawback regeling).
- De bonus is maximaal 100% van het vaste jaarsalaris.
- 60% van de bonus is gebaseerd op lange termijn doelstellingen (niet te verwarren met afspraken over uitgestelde betaling van de bonus).
- De bonus is voor ten minste een derde gebaseerd op niet-financiële criteria.
- De bonus is gebaseerd op werknemerstevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op klanttevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op het terugdringen van de sociale en milieu impact van de bedrijfsvoering.

Scoretabel

De score voor het bonusbeleid wordt als volgt vastgesteld:

0. De vermogensbeheerder heeft ten aanzien van bonussen geen beleid vastgesteld OF de inhoud van het beleid niet publiek gemaakt;
1. Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet niet aan ten minste een kwart van de elementen;
2. Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet aan ten minste een kwart van de elementen;
3. Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet aan ten minste de helft van de elementen;
4. Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet aan ten minste driekwart van de elementen;
5. Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet aan alle elementen.

2.8.3 Transparantie en verantwoording

Voor een vermogensbeheerder die zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus neemt, is een goed beleid op het gebied van transparantie en verantwoording van groot belang.

De vermogensbeheerder wordt beoordeeld op de volgende criteria:

- De vermogensbeheerder geeft inzicht in hoe hij ervoor zorgt dat investeringen voldoen aan de voorwaarden die zijn gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid.
- De vermogensbeheerder publiceert namen van bedrijven en overheden waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen.
- De vermogensbeheerder publiceert het aantal bedrijven waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10).
- De vermogensbeheerder publiceert een verantwoord beleggingsverslag dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C.
- De vermogensbeheerder publiceert een verantwoord beleggingsverslag dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS).
- Het verantwoord beleggingsverslag van de vermogensbeheerder wordt extern geverifieerd (GRI +).
- De vermogensbeheerder rapporteert over zijn consultatie met maatschappelijke organisaties.
- De vermogensbeheerder heeft een intern klachtenmechanisme voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.

Scoretabel

De score voor het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording wordt als volgt vastgesteld:

0. De vermogensbeheerder heeft ten aanzien van transparantie en verantwoording geen beleid vastgesteld OF de inhoud van het beleid niet publiek gemaakt;
1. Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet niet aan ten minste een kwart van de elementen;
2. Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste een kwart van de elementen;
3. Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste de helft van de elementen;
4. Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste driekwart van de elementen;
5. Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan alle elementen.

2.8.4 Samenvoeging deelscores

De beoordeling van de verschillende aspecten van de bedrijfsvoering van de vermogensbeheerder, leidt tot scores per thema. Deze scores worden samengevoegd in Tabel 4.

Daarbij worden wegingsfactoren gebruikt, die bepalen hoe zwaar ieder thema in de totaalscore meetelt. Deze wegingsfactoren zijn standaard gesteld op 33,3% voor ieder thema. Opgeteld komen deze wegingsfactoren daarmee op 100%.

Voor ieder thema wordt een score op een schaal van 0 tot 5 toegekend. Iedere score wordt vermenigvuldigd met de betreffende wegingsfactor. Daarna worden deze scores opgeteld, zodat een totaalscore voor verantwoorde bedrijfsvoering op een schaal van 0 tot 5 tot stand komt, zoals verduidelijkt wordt in Tabel 4.

Tabel 4 Scoretabel voor verantwoorde bedrijfsvoering

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment		33,3%	
Bonusbeleid		33,3%	
Transparantie en verantwoording		33,3%	
Totaalscore		100%	

2.9 Inkadering van de methodologie

Hoewel dit onderzoek tracht zo goed mogelijk het duurzame handelen van de verschillende vermogensbeheerders in kaart te brengen, zijn er ook enkele keuzes gemaakt om de methodologie in te kaderen. Deze worden in deze paragraaf toegelicht.

2.9.1 Bewijsvoering

Voor het verantwoord beleggingsbeleid en elementen uit de verantwoorde bedrijfsvoering (bonusbeleid en rapportage) worden de vermogensbeheerders om bewijslast gevraagd. Deze wordt getoetst en op basis daarvan een score toegekend. Bij dienstenaanbod en bij het element PRI binnen het hoofdonderdeel duurzame bedrijfsvoering wordt er alleen gevraagd of ze de betreffende dienst kunnen aanbieden. Hierbij wordt verondersteld dat de vermogensbeheerders de diensten ontwikkelen nadat er een klantvraag gekomen is. Het hoeft dus niet te zijn dat hiervoor al een beleid ontwikkeld is. Deze aanpak kan resulteren dat de diensten die door de vermogensbeheerders zijn aangegeven rooskleuriger worden weergegeven dan dat ze daadwerkelijk zijn.

Daarnaast is er in de methodologie geen onderscheid is gemaakt tussen wat de vermogensbeheerder standaard aanbiedt voor de duurzame klanten en wat het als maatwerkoplossing kan aanbieden. Ook is er niet gekeken naar of de vermogensbeheerder de dienst reeds aanbiedt of dat het tot de mogelijkheden behoort om een dienst aan te bieden. Ook is de kwaliteit van de dienstverlening moeilijk te beoordelen op basis van de respons van de vermogensbeheerders.

2.9.2 Totaalscore

Dit onderzoek heeft niet als insteek om de duurzaamste vermogensbeheerder voor de goededoelensector te identificeren. Het ligt namelijk zowel aan de missie als de wensen en voorkeuren van de filantropische instelling, welke vermogensbeheerder het beste past bij de filantropische instelling. Daarom is er ook besloten om de scores van de verschillende hoofdonderdelen niet bij elkaar op te tellen.

2.9.3 Kostenstructuur

De kostenstructuur van de verschillende vermogensbeheerders is niet onderzocht en zou voor de filantropische Instellingen een overweging kunnen zijn om een minder duurzame vermogensbeheerder te kiezen. In overleg met Profundo heeft de VBDO gekozen om deze kosten buiten de scope van dit onderzoek te plaatsen. Het is namelijk onduidelijk wat de kwaliteit zou zijn van de antwoorden van de vermogensbeheerders, wanneer zij hiernaar zouden worden gevraagd. Naar de mening van de VBDO kan dit beter onderzocht worden door een mysteryshopper-onderzoek.

2.9.4 Structuur organisatie

Verskillende vermogensbeheerders zijn onderdeel van een grotere, soms in het buitenland gevestigde, holding. Bij deze vermogensbeheerders is het onduidelijk wie hoe het beleid verankerd is in de organisatie, wie de winst van de vermogensbeheerder ontvangt en wie zeggenschap heeft over de organisatie. Mocht een dergelijke vermogensbeheerder doorverkocht worden aan een andere holding, is de vraag wat er over blijft van het verantwoord beleggingsbeleid, de aangeboden diensten en vooral de verantwoorde bedrijfsvoering. In de bancaire sector is het niet ongebruikelijk dat er onderdelen doorverkocht worden. Dit is niet meegenomen in het onderzoek en zou in een vervolgstudie nader onderzocht dienen te worden.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de profielen van de verschillende vermogensbeheerders weergegeven. Eerst zal er op de respons van de vermogensbeheerders worden ingegaan en vervolgens zullen de profielen van de verschillende vermogensbeheerders worden weergegeven.

3.1 Response

In totaal zijn er, zoals beschreven in paragraaf 2.2, 12 vermogensbeheerders opgenomen in de onderzoeksgroep. Hiervan hebben 11 vermogensbeheerders besloten mee te doen aan het onderzoek, wat neerkomt op een *response rate* van 92%. De enige vermogensbeheerder die besloten heeft niet te participeren is Oyens en van Eeghen. Dit bedrijf gaf aan dat een nieuw beleid aan het vormgeven te zijn, dat waarschijnlijk begin 2013 geïmplementeerd zal worden. Om deze reden vond Oyens en van Eeghen het te voorbarig om mee te doen.

Een response rate van 92% is erg hoog. Dit wordt als een positief signaal gezien. Vermogensbeheerders vinden het belangrijk dat er meer transparantie komt voor de goede doelen en willen graag aangeven hoe zij met duurzaamheid omgaan.

3.2 ABN AMRO Mees Pierson

1. Algemeen

1.1. Korte bedrijfsomschrijving

ABN AMRO Bank N.V. biedt een volledig producten- en dienstenpakket aan particuliere, private banking en zakelijke klanten. ABN AMRO ondersteunt klanten in Nederland en het buitenland met haar bancaire expertise, specialistische sector kennis en selectieve internationale netwerk. In Nederland voert de organisatie de private banking activiteiten onder de naam ABN AMRO MeesPierson.

1.2. Moederbedrijf

ABN AMRO Bank

1.3. Assets under Management

€ 75.000 miljoen

1.4. Verdeling Assets under Management over asset classes (%)

Per oktober 2012:

- Aandelen: 30%
- Obligaties: 40%
- Alternatieven en liquiditeiten: 30%

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

Alle vermogensbeheermandaten van ABN AMRO worden op maatschappelijk verantwoorde wijze beheerd doordat bepaalde nichemarkten worden uitgesloten (bijvoorbeeld beleggingen in bedrijven die zich bezig houden met de productie van controversiële wapens). Het maatschappelijk verantwoorde beleggingsbeleid van ABN AMRO Mees Pierson refereert niet aan de thema's van UN Global Compact.

Naast het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid biedt ABN AMRO het Duurzaam Beleggen Mandaat, wat uitgevoerd wordt door Triodos Mees Pierson, voor klanten die willen beleggen in bedrijven die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan. Dit valt echter in de paragraaf 'Dienstenaanbod'.

(0/5 punten)

2.2. Reikwijdte

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het verantwoord beleggingsbeleid van toepassing is op alle asset classes.

2.3. Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores “Verantwoord Beleggingsbeleid”

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0 - 5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	0	100%	25%	0,0
Arbeidsrechten	0	100%	25%	0,0
Milieuvervuiling	0	100%	25%	0,0
Corruptie	0	100%	25%	0,0
Totaalscore			100%	0

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes;
- van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid.

(5/5 punten)

3.2. Research en screening

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers;
- de uitkomsten van research en screening beschikbaar maakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties.

(5/5 punten)

3.3. Positieve selectie

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;

- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- positieve selectie van aandelen die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt;
- voor de belegger inzichtelijk kan maken wanneer beleggingsmogelijkheden, waarop positieve selectie wordt toegepast, qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn.

(5/5 punten)

3.4. Uitsluiting

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen in producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunitie en landmijnen);
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun schending van mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc., al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt;
- door eigen analisten of externe research providers research kan aanbieden die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten.

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het *niet*:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.). Wel kan ABN Amro Mees Pierson sectoren uitsluiten (alcohol op verzoek), behalve bedrijven in de bedrijfstak intensieve veehouderij.

(4/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	x
Arbeidsrechten	x
Bont	x
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	x
Genetische modificatie	x
Intensieve veehouderij	
Kansspelen	x
Kernenergie	x
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	x
Tabak	x

3.5. Impact investment

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het:

- impact investment aanbiedt intern of via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder;
- een overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;
- de belegger kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger.

(5/5 punten)

3.6. Stemmen

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het:

- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen biedt.

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het *niet*:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt;
- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren;
- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

(1/5 punten)

3.7. Engagement

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers naar een bepaald bedrijf aanbiedt om engagement voor te bereiden.

Wat ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het *niet*:

- de belegger proactief research door eigen analisten of externe research providers bieden naar bepaalde thema's of sectoren om engagement voor te bereiden;
- de belegger helpen om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.

(3/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder geeft aan dat het:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger;
- externe vermogensbeheerders research aanbiedt die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren;
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen.

(5/5 punten)

3.9. Rapportage

ABN AMRO Mees Pierson heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment. Dit gebeurt op verzoek van de cliënt;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden. Dit gebeurt op verzoek van de cliënt.

Wat ABN AMRO Mees Pierson aangeeft *niet* te doen is:

- de belegger rapportages leveren over hoe er gestemd is op zijn aandelen;
- de belegger rapportages leveren over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan.

(3/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	5	12%	0,6
Research en screening	5	11%	0,6
Positieve selectie	5	11%	0,6
Uitsluiting	4	11%	0,4
Impact investment	5	11%	0,6
Stemmen	1	11%	0,1
Engagement	3	11%	0,3
Selectie externe vermogensbeheerders	5	11%	0,6
Rapportage	3	11%	0,3
Totaalscore		100%	4,0

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het:

- alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aanspreekt op hun ondertekening en implementatie van de PRI. De organisatie geeft aan dat dit is onderdeel is van het PRI lidmaatschap. Dit is opgenomen in het beleid en geïmplementeerd;
- in het openbaar bepleit dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren. De organisatie geeft aan dat dit is onderdeel is van het PRI lidmaatschap. Dit is opgenomen in het beleid en geïmplementeerd;
- werkt samen met andere PRI-ondertekenaars op het gebied van engagement en stembeleid. De organisatie heeft regelmatig (in)direct overleg met o.a. PGGM en Sustainalytics.

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het *niet*:

- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes. ABN AMRO is sinds januari 2012 lid van PRI en zijn gecommitteerd aan het lidmaatschap. De organisatie geeft aan dat het eerste rapport dan ook zal worden voorbereid en opgeleverd.
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren.

(3/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

Het bonusbeleid van ABN AMRO Mees Pierson voldoet aan de volgende criteria:

- Het bonusbeleid is transparant voor alle werknemers.
- De bonus is maximaal 100% van het vaste jaarsalaris. Het bestuur ontvangt overigens geen variabele beloning zolang het bedrijf staatsteun heeft.
- De bonus is voor ten minste een derde gebaseerd op niet-financiële criteria.
- De bonus is gebaseerd op werknemerstevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op klanttevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op het terugdringen van de sociale en milieu impact van de bedrijfsactiviteiten.

Het bonusbeleid van ABN AMRO Mees Pierson voldoet *niet* aan de volgende criteria:

- De vermogensbeheerder behoudt zich het recht voor om de bonus terug te vorderen indien na uitkering blijkt dat deze ten onrechte is uitgekeerd (een zogenaamde clawback regeling).
- 60% van de bonus is gebaseerd op lange termijn doelstellingen (niet te verwarren met afspraken over uitgestelde betaling van de bonus).

Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet aan ten minste driekwart van de elementen.

(4/5 punten)

4.3. Transparantie en verantwoording

ABN AMRO Mees Pierson geeft aan dat het:

- inzicht geeft hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen;
- het een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C. Het verslag is opgesteld op niveau B;
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10);
- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert;
- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.

De organisatie geeft aan dat het *niet*:

- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS);
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert van de vermogensbeheerder wordt extern geverifieerd (GRI +);

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste de helft van de elementen;

(3/5 punten)

5. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	3	33,3%	1,0
Bonusbeleid	4	33,3%	1,3
Transparantie en verantwoording	3	33,3%	1,0
Totaalscore		100%	3,3

6. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	0,0
2. Dienstenaanbod	4,0
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	3,3

3.3 ASN Vermogensbeheer

1. Algemeen

1.1 Korte bedrijfsomschrijving

ASN Bank is een spaar- en beleggingsbank waar de gelden op een duurzame manier worden geïnvesteerd - met respect voor mensenrechten, klimaat en milieu. ASN Vermogensbeheer heeft als doelstelling het vermogen van cliënten op transparante, duurzame wijze te beheren. Om hieraan inhoud te geven gebruikt ASN Vermogensbeheer bij de keuze van beleggingen duidelijke duurzaamheidscriteria. Deze criteria zijn ontwikkeld door de ASN Bank.

1.2 Moederbedrijf

ASN Bank

1.3 Assets under Management

€ 1,2 miljard

1.4 Verdeling Assets under Management over asset classes (%)

Onbekend.

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1 Kwaliteit van het beleid

Op de beleggingen van ASN Bank (en ook van ASN Vermogensbeheer) zijn de bijzondere beleggingscriteria van toepassing. De ASN Bank hanteert twee soorten criteria: uitsluitings- en toelatingscriteria. Bij beide categorieën zijn, onder andere, de thema's van UN Global Compact richtinggevend geweest voor het beleid. Opgemerkt dient te worden dat het 'eigen' verantwoord beleggingsbeleid van ASN veel meer thema's bevat en verder gaat dan alleen de onderliggende principes van UN Global Compact.

(5/5 punten)

2.2 Reikwijdte

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het verantwoord beleggingsbeleid van toepassing is op de aandelen- en obligatieportefolio. Voor de asset classes waar dit verantwoord beleggingsbeleid van toepassing is, wordt het toegepast voor alle beleggingen voor alle klanten.

2.3 Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores "Verantwoord Beleggingsbeleid"

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0-5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	5	100%	25%	1,3
Arbeidsrechten	5	100%	25%	1,3
Milieuvervuiling	5	100%	25%	1,3
Corruptie	5	100%	25%	1,3
Totaalscore			100%	5

3. Dienstenaanbod

3.1 Ontwikkelen beleid

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes. De vermogensbeheerder geeft aan dat het niet belegt in derivaten en commodities;
- van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn. ASN Vermogensbeheer stelt nooit een beleid op, op basis van "mindere" duurzame criteria, wel, als de klant dat wenst, op basis van strengere criteria;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid. De organisatie geeft aan dat het een actief engagement-beleid heeft.

(5/5 punten)

3.2 Research en screening

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten en externe research providers;
- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten en externe research providers;
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn door eigen analisten en externe research providers;
- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten en externe research providers;
- de uitkomsten van research en screening beschikbaar maakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties.

(5/5 punten)

3.3 Positieve selectie

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- positieve selectie van aandelen aan die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt, maar alleen wanneer de klant strengere criteria heeft;
- voor de belegger inzichtelijk kan maken wanneer beleggingsmogelijkheden, waarop positieve selectie wordt toegepast qua financiële prestaties, vergelijkbaar zijn. Dit gebeurt op basis van traditionele benchmarks zoals MSCI World en Eurotop 100.

(5/5 punten)

3.4 Uitsluiting

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunitie en landmijnen);
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.);
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt;
- door eigen analisten of externe research providers de research doet die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten.

Het eigen beleid van ASN Vermogensbeheer sluit de meeste categorieën al bij voorbaat uit. Uitzonderingen hierop zijn: alcohol (wanneer het bedrijf een uitmuntend duurzaamheidsbeleid heeft); dierproeven (mits de proeven aan strenge voorwaarden voldoen; en kansspelen (wanneer het niet-verslavende spelen betreft). Deze categorieën kunnen in overleg met de klant wel uitgesloten worden. Het kan wel strenger dan de ASN criteria, maar niet minder streng.

(5/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	x
Arbeidsrechten	x
Bont	x
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	x
Genetische modificatie	x
Intensieve veehouderij	x
Kansspelen	x
Kernenergie	x
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	x
Tabak	x

3.5 Impact investment

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het:

- impact investment intern aanbiedt;

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het *niet*:

- een overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact invest- ment bezig houden;
- de belegger kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger.

(1,7/5 punten)

3.6 Stemmen

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het:

- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren;
- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het *niet*:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner. Klanten van ASN Vermogensbeheer beleggen niet in beleggingsfondsen, maar rechtstreeks in bedrijven. Als de klant het wil kan hij zelf naar de jaar vergadering. Proxy voting als extra service wordt niet aangeboden;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- een stemadvies over ESG-onderwerpen aanbiedt.

(4/5 punten)

3.7 Engagement

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers te bieden naar een bepaald bedrijf om engagement voor te bereiden;
- de belegger proactief research door eigen analisten of externe research providers te bieden naar bepaalde thema's of sectoren om engagement voor te bereiden;
- de belegger helpt om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeel- houders. Dit gebeurt onder andere via de PRI.

(5/5 punten)

3.8 Selectie externe vermogensbeheerders

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het *niet*:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggings- beleid;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggings- beleid van de belegger;
- externe vermogensbeheerders research aanbieden die zij kunnen gebruiken om het verant- woord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren;
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogens- beheerders bij te sturen.

(0/5 punten)

3.9 Rapportage

ASN Vermogensbeheer heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- de belegger rapportages levert over hoe er gestemd is op zijn aandelen. Dit gebeurt via de ASN Beleggingsfondsen;
- de belegger rapportages levert over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan
- de belegger helpen bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment;
- de belegger helpen bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden, wanneer dit van toepassing is.

(5/5 punten)

3.10 Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	5	12%	0,6
Research en screening	5	11%	0,6
Positieve selectie	5	11%	0,6
Uitsluiting	5	11%	0,6
Impact investment	1,6	11%	0,2
Stemmen	2	11%	0,2
Engagement	5	11%	0,6
Selectie externe vermogensbeheerders	0	11%	0,0
Rapportage	5	11%	0,6
Totaalscore		100%	3,7

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1 Principles for Responsible Investment

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het:

- alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aanspreekt op hun ondertekening en implementatie van de PRI;
- in het openbaar bepleit dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren. ASN Vermogensbeheer ziet PRI als minimaal zien, en gaat zelf stappen verder;
- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes.
- met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid;
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren.

(5/5 punten)

4.2 Bonusbeleid

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het geen bonusbeleid heeft.

(niet van toepassing)

4.3 Transparantie en verantwoording

ASN Vermogensbeheer geeft aan dat het

- inzicht geeft hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen. Dit wordt gepubliceerd op de website;
- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen. Dit wordt gepubliceerd op de website;
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10) Dit wordt gepubliceerd in het jaarverslag;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C. Het jaarverslag is GRI-niveau A+;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS). Het jaarverslag is GRI-niveau A+;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert van de vermogensbeheerder wordt extern geverifieerd (GRI +). Het jaarverslag is GRI-niveau A+;
- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert;
- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan alle elementen.

(5/5 punten)

4.4 Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	5	50,0%	2,5
Bonusbeleid	-	-	-
Transparantie en verantwoording	5	50,0%	2,5
Totaalscore		100%	5,0

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	5,0
2. Dienstenaanbod	3,7
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	5,0

3.4 IBS

1. Algemeen

1.1. Korte bedrijfsomschrijving

IBS biedt financiële dienstverlening aan instellingen en vermogende particulieren, zoals actief vermogensbeheer en fiduciair beheer.

1.2. Moederbedrijf

IBS Capital Management B.V.

1.3. Assets under Management

€1.250 miljoen

1.4. Verdeling Assets under Management over asset classes (%)

- Aandelen: 30%
- Obligaties: 60%
- Alternatieven: 10%

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

IBS heeft een verantwoord beleggingsbeleid waarin verschillende duurzaamheidsinstrumenten aan bod komen: best-in-class, positieve selectie, negatieve selectie en engagement. Bij het instrument negatieve selectie wordt aangegeven dat ze minimaal adviseren dat de thema's van de UN Global Compact worden gehanteerd. Verder geeft IBS aan dat het verantwoord beleggingsbeleid alleen toegepast wordt op portefeuilles van cliënten die dit verzoeken. De organisatie hanteert dus geen eigen criteria die standaard op alle beleggingen worden toegepast.

(0/5 punten)

2.2. Reikwijdte

IBS geeft aan dat het verantwoord beleggingsbeleid van toepassing is op alle asset classes.

2.3. Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores "Verantwoord Beleggingsbeleid"

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0-5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	0	100%	25%	0,0
Arbeidsrechten	0	100%	25%	0,0
Milieuvervuiling	0	100%	25%	0,0
Corruptie	0	100%	25%	0,0
Totaalscore			100%	0

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

IBS geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen.;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid.

(5/5 punten)

3.2. Research en screening

IBS geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn.
- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers;
- de uitkomsten van research en screening beschikbaar maakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties.

IBS geeft aan dat het *niet*:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers.

(4/5 punten)

3.3. Positieve selectie

IBS geeft aan dat het:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- positieve selectie van aandelen aan die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt;
- voor de belegger inzichtelijk kan maken wanneer beleggingsmogelijkheden, waarop positieve selectie wordt toegepast, qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn.

(5/5 punten)

3.4. Uitsluiting

IBS geeft aan dat het voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunition en landmijnen), op verzoek van de cliënt;
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.) , op verzoek van de cliënt;
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd, op verzoek van de cliënt;
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt, op verzoek van de cliënt;
- door eigen analisten of externe research providers de research doen die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten, op verzoek van de cliënt.

(5/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	x
Arbeidsrechten	x
Bont	x
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	x
Genetische modificatie	x
Intensieve veehouderij	x
Kansspelen	x
Kernenergie	x
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	x
Tabak	x

3.5. Impact investment

IBS geeft aan dat het:

- impact investment aanbiedt via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder en in-house. Hierbij wordt in-house geadviseerd en bemiddeld en wordt er gebruik gemaakt van externe partijen;
- een overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;
- de belegger kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger.

(5/5 punten)

3.6. Stemmen

IBS geeft aan dat het:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt. Dit gebeurt indirect via een fonds. Verschillende beleggingsfondsen en trackers (die ESG als leidraad nemen) bieden deze mogelijkheid;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt. Dit gebeurt indirect via een fonds;
- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren. Dit gebeurt indirect via een fonds;
- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen biedt. Dit gebeurt indirect via een fonds;
- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders. Dit gebeurt indirect via een fonds.

(5/5 punten)

3.7. Engagement

IBS geeft aan dat het:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner. Dit gebeurt indirect via een fonds;
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner. Dit gebeurt indirect via een fonds.

Wat IBS geeft aan dat het *niet*:

- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers naar een bepaald bedrijf bieden om engagement voor te bereiden;
- de belegger proactief research door eigen analisten of externe research providers naar bepaalde thema's of sectoren bieden om engagement voor te bereiden;
- de belegger helpen om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.

(2/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder geeft aan dat het:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger;
- externe vermogensbeheerders research aanbiedt die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren.

IBS geeft aan dat het *niet*:

- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen.

(4/5 punten)

3.9. Rapportage

IBS heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden.

Wat IBS aangeeft *niet* te doen is:

- de belegger rapportages leveren over hoe er gestemd is op zijn aandelen;
- de belegger rapportages leveren over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan.

(3/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	5	12%	0,6
Research en screening	4	11%	0,4
Positieve selectie	5	11%	0,6
Uitsluiting	5	11%	0,6
Impact investment	5	11%	0,6
Stemmen	5	11%	0,6
Engagement	2	11%	0,2
Selectie externe vermogensbeheerders	4	11%	0,4
Rapportage	3	11%	0,3
Totaalscore		100%	4,2

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

IBS geeft aan dat het:

- alle externe partijen spreekt waarmee wordt samengewerkt aan op hun ondertekening en implementatie van de PRI;

IBS geeft aan dat het *niet*:

- in het openbaar bepleit dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren;
- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes.
- met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid;
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren.

(1/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

IBS geeft aan dat het een beheerst beloningsbeleid volgens richtlijnen van de AFM hanteert. De organisatie geeft aan dat het geen relatie tussen behaalde rendementen, genomen risico en hoogte van eventuele bonussen wilt, zoals de AFM voorschrijft.

Het bonusbeleid van IBS voldoet aan de volgende criteria:

- Het bonusbeleid is transparant voor alle werknemers.
- De bonus is maximaal 100% van het vaste jaarsalaris.

Het bonusbeleid van IBS voldoet *niet* aan de volgende criteria:

- De vermogensbeheerder behoudt zich het recht voor om de bonus terug te vorderen indien na uitkering blijkt dat deze ten onrechte is uitgekeerd (een zogenaamde *clawback* regeling).
- 60% van de bonus is gebaseerd op lange termijn doelstellingen (niet te verwarren met afspraken over uitgestelde betaling van de bonus).
- De bonus is voor ten minste een derde gebaseerd op niet-financiële criteria.
- De bonus is gebaseerd op werknemerstevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op klanttevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op het terugdringen van de sociale en milieu impact van de bedrijfsactiviteiten.

Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet aan ten minste een kwart van de elementen;

(2/5 punten)

4.3. Transparantie en verantwoording

IBS geeft aan dat het

- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.

De organisatie geeft aan dat het *niet*:

- inzicht geeft hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen;
- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen;
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10);
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C. De organisatie publiceert geen verantwoord beleggingsverslag;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS);
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert van de vermogensbeheerder wordt extern geverifieerd (GRI +);
- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert.

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet niet aan ten minste een kwart van de elementen.

(1/5 punten)

4.4. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	1	33,3%	0,3
Bonusbeleid	2	33,3%	0,7
Transparantie en verantwoording	1	33,3%	0,3
Totaalscore		100%	1,3

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	0,0
2. Dienstenaanbod	4,2
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	1,3

3.5 ING Private Banking

1. Algemeen

1.5. Korte bedrijfsomschrijving

De ING Groep is een wereldwijd opererende financiële instelling met 94.000 medewerkers, dat aan meer dan 67 miljoen particuliere, zakelijke en institutionele klanten in meer dan 40 landen in Europa, Noord-Amerika, Latijns-Amerika, Azië en Australië financiële diensten verleent.

ING Private Banking & Beleggen is het bedrijfsonderdeel van ING Nederland dat het beleggingsbeleid verzorgt voor ING klanten in Nederland. Binnen ING Private Banking is het ING Investment Office (ING IO) het expertisecentrum op het gebied van beleggen. Het heeft een aparte vermogensbeheerafdeling, ING Vermogensbeheer, die maatwerk levert aan beleggingsrelaties van ING vanaf een bepaalde ondergrens in vermogen. Duurzaam vermogensbeheer is één van de dienstverleningsmogelijkheden. Daarnaast kent ING Private Banking een onderdeel dat Wealth Management heet en dat voor een selecte groep grote klanten diensten verleent, waaronder duurzaam beleggen. Speciaal daarvoor heeft ING Private Banking twee specialisten duurzaam beleggen in dienst.

1.1. Moederbedrijf

ING Bank Nederland

1.2. Assets under Management

Onbekend.

1.3. Verdeling Assets under Management over asset classes (%)

Onbekend.

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

In het Environmental and Social Risk beleid van ING worden een aantal onderwerpen benoemd waarvoor ING beperkingen hanteert in haar beleggingen: controversiële wapens, dierproeven, milieumanagement en milieuovertredingen, bont, kansspelen, genetische modificatie, mensenrechten, kernenergie en pornografie. De uitsluitingenlijst die hieruit voortkomt wordt gehanteerd door ING IO en ING Private Banking. Op welke thema's van de UN Global Compact dit beleid gebaseerd is en hoe dit verder wordt verwerkt in de beleggingsbeslissingen is niet duidelijk.

Daarnaast biedt ING haar klanten een duurzame beleggingsstrategie. Dit wordt besproken onder 3. Dienstenaanbod.

Mensenrechten:	(2,5/5 punten)
Arbeidsrechten:	(2,5/5 punten)
Corruptie:	(0/5 punten)
Milieu:	(2,5/5 punten)

2.2. Reikwijdte

ING Private Banking geeft aan dat het 'eigen' verantwoord beleggingsbeleid van toepassing is op alle asset classes en op alle klanten.

2.3. Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores “Verantwoord Beleggingsbeleid”

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0 - 5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	2,5	100%	25%	0,6
Arbeidsrechten	2,5	100%	25%	0,6
Milieuvervuiling	2,5	100%	25%	0,6
Corruptie	0	100%	25%	0,0
Totaalscore			100%	1,9

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

ING Private Banking geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes. Het beleid in het beleggingsstatuut kan uitgebreid worden met de uitwerking naar asset classes door gebruik van criteria, thema's etc.;
- van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen. Dit is een standaardonderdeel van de toetsingscriteria van de ING, welke volledig is geïntegreerd in de methode van ING;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn. In het beleggingsstatuut van de klanten van ING Private Banking worden de uitgangspunten voor duurzaamheid zoals de hoofdlijnen (Best in Class) en criteria (uitsluitingen) voor het beleggingsbeleid naast eventuele specifieke wensen;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid. Hierbij kan de duurzame methode van ING (een positieve toets op 100 criteria, een negatieve toets op uitsluitingen) en bijkomende selectie op thema's van de ING integraal worden overgenomen.

(5/5 punten)

3.2. Research en screening

Bij het beoordelen van Nederlandse en wereldwijde aandelen wordt gebruikt gemaakt van zowel financiële als niet-financiële informatie. De research en screening voor ING wordt gedaan door het team van eigen financiële, technische en duurzame analisten en investment managers bij het ING Investment Office (expertisecentrum Beleggen bij ING) en ondersteund door resultaten van onderzoek door ING Financial Markets naast externe research. Voor de beoordeling van bedrijven op duurzaamheid werkt ING met een externe dataprovider (Sustainalytics) waarbij de geleverde data altijd verrijkt en bewerkt wordt op basis van de eigen expertise. Deze aanpak geldt voor zowel aandelen of obligaties als beleggingsfondsen.

ING Private Banking geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn.;

- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers;
- de uitkomsten van research en screening beschikbaar maakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties. Het ING Investment Office publiceert met regelmaat over de uitkomsten van research, screening en selecties in specifiek duurzame kwartaalrapporten en andere publicaties over de duurzame beleggingsmogelijkheden bij aandelen, obligaties en andere asset classes.

(5/5 punten)

3.3. Positieve selectie

ING Private Banking geeft aan dat het:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt De ING Niet-financiële Indicator (NFI) rangschikt per sector ondernemingen op duurzaamheid en is bij uitstek geschikt voor het maken van positieve selecties;
- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt. De ING Niet-financiële Indicator (NFI) rangschikt per sector ondernemingen op duurzaamheid en is bij uitstek geschikt voor het maken van positieve selecties;
- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt. Binnen het ING Investment Office worden Maatwerk portefeuilles beheerd waarbij positieve selectie wordt gebruikt met de ING Niet-Financiële Indicator (Best in Class) voor alle asset classes;
- positieve selectie van aandelen aan die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt. De criteria voor positieve selectie kunnen in de maatwerk opzet ook gebruikt worden voor specifieke wensen/criteria van klanten. Zonder specifieke klantenwensen wordt het ING beleid integraal aangeboden als uitgangspunt bij de opzet;
- voor de belegger inzichtelijk kan maken wanneer beleggingsmogelijkheden, waarop positieve selectie wordt toegepast, qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn. Beleggingsmogelijkheden worden steeds beoordeeld op financiële en niet-financiële criteria. Daarbij wordt steeds getoetst aan het beleggingsstatuut alvorens er selectie kan plaatsvinden. Financieel aantrekkelijke mogelijkheden die niet duurzaam zijn zullen niet geselecteerd worden.

(5/5 punten)

3.4. Uitsluiting

ING Private Banking geeft aan dat het voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunities en landmijnen). Hierin wordt geen omzetcriterium/drempelwaarde gehanteerd, dus enige vorm van betrokkenheid betekent uitsluiting.
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.). Hierbij geldt op alle categorieën dat de reguliere drempelwaarde 5% van de omzet is, het is mogelijk dit terug te brengen naar 0% van de omzet. De enige uitzondering hierop is dierproeven, waar reeds een omzetcriterium van 0% is;
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagementtraject onvoldoende heeft opgeleverd;
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt. ING heeft een geformaliseerde, gepubliceerde methode voor de selectie van duurzame staatsobligaties waarin alle facetten van duurzaamheid aan bod komen. Staten kunnen voor de obligatiebeleggingen uitgesloten worden na toetsing met ING duurzaamheidscriteria;

- door eigen analisten of externe research providers de research doen die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten.

(5/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	x
Arbeidsrechten	x
Bont	x
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	x
Genetische modificatie	x
Intensieve veehouderij	x
Kansspelen	x
Kernenergie	x
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	x
Tabak	x

3.5. Impact investment

ING Private Banking geeft aan dat het:

- impact investment aanbiedt via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder. Het Oikocredit Nederland Fonds wordt actief aangeboden.
- kennis aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden. Er zijn contacten met deze vermogensbeheerders, om te bezien of dit voor de relaties van ING passende mogelijkheden biedt.

ING Private Banking geeft aan dat het *niet*:

- de belegger kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger. ING geeft hierbij aan dat dit buiten de rol als retail bank valt.

(3,3/5 punten)

3.6. Stemmen

ING Private Banking geeft aan dat het *niet*:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt. Dit is mogelijk door aanmelding van het formele belang bij een zakelijke externe partner;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt. Dit is mogelijk door aanmelding van het formele belang bij een zakelijke externe partner.
- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren. Aangegeven wordt is dat dit buiten de rol als retail bank valt.
- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen biedt. ING geeft hierbij aan dat dit buiten de rol als retail bank valt.

- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders. ING geeft hierbij aan dat dit buiten de rol als retail bank valt.

(0/5 punten)

3.7. Engagement

Wat ING Private Banking aangeeft *niet* te doen is:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maken. ING private banking geeft aan dat het omdat het geen formeel eigenaar is van de beleggingstitels en om deze reden niet namens klanten engagement kan verzorgen;
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maken. ING private banking geeft aan dat het omdat het geen formeel eigenaar is van de beleggingstitels en om deze reden niet namens klanten engagement kan verzorgen;
- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers naar een bepaald bedrijf bieden om engagement voor te bereiden. Klanten hebben wel toegang tot de ING Investment Office informatie en de analisten voor het toelichten van de informatie.
- de belegger proactief research door eigen analisten of externe research providers te bieden naar bepaalde thema's of sectoren om engagement voor te bereiden;
- de belegger helpt om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.

(0/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder geeft aan dat het:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid. Op basis van de eigen criteria van de methode van ING worden ook externe vermogensbeheerders en/of fondsenmanagers getoetst en geselecteerd;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger. Bovenop de reguliere selectiemethode kunnen ook de criteria van de belegger worden gebruikt om externe vermogensbeheerders en/of fondsenmanagers te toetsen en selecteren;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger. Er vindt een periodieke controle plaats;
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen. Naar aanleiding van de selectie en toetsing van beleggingsfondsen van externe beheerders voert ING een continue proces van engagement en dialoog over de potentiële verschillen tussen de aanpak van ING en de externe vermogensbeheerder.
- externe vermogensbeheerders research aanbieden die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren;

(5/5 punten)

3.9. Rapportage

ING Private Banking heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen. Dit is een standaardonderdeel van de klantrapportages die minimaal op kwartaalbasis beschikbaar komen.
- de belegger rapportages levert over hoe er gestemd is op zijn aandelen;
- de belegger rapportages levert over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan

Wat ING Private Banking aangeeft *niet* te doen is:

- de belegger helpen bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment, waarbij de benodigde informatie en eventuele ondersteuning hiervoor wordt verstrekt aan de belegger;
- de belegger helpen bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden.

(3/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	5	12%	0,6
Research en screening	5	11%	0,6
Positieve selectie	5	11%	0,6
Uitsluiting	5	11%	0,6
Impact investment	3,3	11%	0,4
Stemmen	0	11%	0,0
Engagement	0	11%	0,0
Selectie externe vermogensbeheerders	5	11%	0,6
Rapportage	3	11%	0,3
Totaalscore		100%	3,5

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

ING Private Banking geeft aan dat het:

- alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aanspreekt op hun ondertekening en implementatie van de PRI. Het al dan niet onderschrijven van PRI door externe vermogensbeheerders is onderdeel van informatieverzameling in het selectieproces van externe beheerders en hun producten;
- bepleit in het openbaar dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren. Vanuit de ondertekening door ING IM van PRI staan staat ING een verbreding van de ondertekenaars en ESG integratie in beleggingsproces voor.
- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes. ING stuurt jaarlijks aan de PRI een voortgangsrapportage. Vanaf volgend jaar zal dit ook in een bepaalde vorm op een publieke website worden gepubliceerd.
- met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid. ING werkt onder andere samen met andere PRI ondertekenaars binnen Eumedion. Ook vind er ad hoc samenwerking plaats.
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek dat naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren. ING neemt deel aan de ronde tafels die recentelijk worden ontplooid in Nederland waarin PRI ondertekenaars onder andere over dit onderwerp samen van gedachten wisselen.

(5/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

ING heeft voor haar medewerkers een nieuwe cao per 1 januari 2012 afgesloten. Hierin is binnen het beloningsbeleid de variabele beloning in het geheel komen te vervallen.

(Niet van toepassing)

4.3. Transparantie en verantwoording

ING Private Banking geeft aan dat het:

- inzicht geeft hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen;
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10);
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C. Het niveau is A+;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS). Het niveau is A+;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert van de vermogensbeheerder wordt extern geverifieerd (GRI +). Het niveau is A+;
- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert;
- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.

De organisatie geeft aan dat het *niet*:

- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen. De modelportefeuilles zijn wel openbaar;

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste driekwart van de elementen;

(4/5 punten)

4.4. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores "Verantwoorde bedrijfsvoering"

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	5	50,0%	2,5
Bonusbeleid	-	-	-
Transparantie en verantwoording	4	50,0%	2,0
Totaalscore		100%	4,5

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	1,9
2. Dienstenaanbod	3,5
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	4,5

3.6 Insinger de Beaufort

1. Algemeen

1.1. Korte bedrijfsomschrijving

Insinger de Beaufort is een van de oudste private banks van Nederland en is verbonden aan een van de grootste banken ter wereld, BNP Paribas. De voornaamste activiteiten van Insinger de Beaufort zijn vermogensbeheer en -advies.

1.2. Moederbedrijf

BNP Paribas Group

1.3. Assets under Management

€ 10.000 miljoen

1.4. Verdeling Assets under Management over asset classes (%)

- Aandelen: 48%
- Obligaties: 41%
- Alternatieven: 2%
- Cash: 9%

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

Het moederbedrijf van Insinger de Beaufort, BNP Paribas, heeft een uitsluitingenlijst vastgesteld. Dit beleid richt zich voornamelijk op controversiële wapens. Insinger de Beaufort geeft aan dat ze doorgaans niet direct in bedrijven uit de tabaks- of wapenindustrie beleggen. De lijst met uitgesloten bedrijven wordt niet extern publiceert. Er worden geen verdere verwijzing naar de thema's van UN Global Compact gemaakt.

(0/5 punten)

2.2. Reikwijdte

De uitsluitingenlijst en het principe om niet in expliciet onethische bedrijven te beleggen, is van toepassing op alle portefeuilles. Daarnaast kunnen cliënten expliciet kiezen voor een SRI-mandaat. Dit laatste wordt in dit profiel echter behandeld in 'Dienstenaanbod'.

2.3. Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores "Verantwoord Beleggingsbeleid"

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0 - 5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	0	100%	25%	0,0
Arbeidsrechten	0	100%	25%	0,0
Milieuvervuiling	0	100%	25%	0,0
Corruptie	0	100%	25%	0,0
Totaalscore			100%	0

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

Insinger de Beaufort geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid.

Insinger de Beaufort geeft aan dat het de cliënt kan niet helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen. De organisatie geeft aan wel bezig te zijn om hier naar mogelijkheden te zoeken, zoals samenwerking met het moederbedrijf.

(4/5 punten)

3.2. Research en screening

Insinger de Beaufort geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers;
- voor de belegger inzichtelijk kan maken wanneer beleggingsmogelijkheden, waarop positieve selectie wordt toegepast, qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn. De onderliggende documenten en adviezen zijn echter alleen voor intern gebruik en zijn alleen op verzoek van cliënten beschikbaar.

(5/5 punten)

3.3. Positieve selectie

Insinger de Beaufort geeft aan dat het:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt. Dit gebeurt indirect door SRI fondsenportefeuilles, waarin managers zijn opgenomen die positieve selectie toepassen;
- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt. Dit gebeurt indirect door SRI fondsenportefeuilles, waarin managers zijn opgenomen die positieve selectie toepassen.

Insinger de Beaufort geeft aan dat het *niet*:

- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- positieve selectie van aandelen is gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt;
- voor de belegger inzichtelijk maakt wanneer beleggingsmogelijkheden worden geacht min of meer vergelijkbaar te scoren qua financiële prestaties en wanneer dus positieve selectie wordt toegepast.

(2/5 punten)

3.4. Uitsluiting

Insinger de Beaufort geeft aan dat het voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunitie en landmijnen);
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt;

Insinger de Beaufort geeft aan dat het *niet*:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven. De organisatie biedt geen uitsluiting op basis van alcohol, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij en kernwapens aan.
- door eigen analisten of externe research providers de research doet die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten. Dit is alleen mogelijk op basis van de bestaande uitsluitingslijst.

(3/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	
Arbeidsrechten	x
Bont	x
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	
Genetische modificatie	
Intensieve veehouderij	
Kansspelen	x
Kernenergie	
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	x
Tabak	x

3.5. Impact investment

Insinger de Beaufort geeft aan dat het op zoek is naar een geschikte manier om impact investment aan te bieden, maar dat het momenteel *niet*:

- impact investment aanbiedt via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder;
- een overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;
- de belegger kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger.

(0/5 punten)

3.6. Stemmen

Insinger de Beaufort geeft aan dat het niet:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren;
- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen biedt;
- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

(0/5 punten)

3.7. Engagement

Insinger de Beaufort geeft aan dat het vanaf de oprichting tot 2010 lid is geweest van het Go-vernance Platform, maar dat het nu niet:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maakt;
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt;
- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers naar een bepaald bedrijf aanbiedt om engagement voor te bereiden;
- de belegger proactief research door eigen analisten of externe research providers naar bepaalde thema's of sectoren aanbiedt om engagement voor te bereiden;
- de belegger helpt om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.

(0/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder geeft aan dat het:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger. Dit gebeurt echter incidenteel en is alleen op verzoek;
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen. Dit gebeurt incidenteel.

Insinger de Beaufort geeft aan dat het *niet*:

- externe vermogensbeheerders research aanbiedt die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren.

(4/5 punten)

3.9. Rapportage

Insinger de Beaufort heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment. Dit gebeurt echter incidenteel en is alleen op verzoek;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden. Dit gebeurt echter incidenteel en is alleen op verzoek.

Wat Insinger de Beaufort *niet* doet is:

- de belegger rapportages leveren over hoe er gestemd is op zijn aandelen;
- de belegger rapportages leveren over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan

(3/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	4	12%	0,5
Research en screening	5	11%	0,6
Positieve selectie	2	11%	0,2
Uitsluiting	3	11%	0,3
Impact investment	0	11%	0,0
Stemmen	0	11%	0,0
Engagement	0	11%	0,0
Selectie externe vermogensbeheerders	4	11%	0,4
Rapportage	3	11%	0,3
Totaalscore		100%	2,4

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

Insinger de Beaufort geeft aan dat het:

- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes. Dit gebeurt op het niveau van het moederbedrijf.

Insinger de Beaufort geeft aan dat het *niet*:

- alle externe partijen spreekt waarmee wordt samengewerkt aan op hun ondertekening en implementatie van de PRI. Dit gebeurt alleen bij diegenen die ze selecteren voor de SRI-fondsportefeuilles;
- in het openbaar bepleit dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren;
- met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid. Dit gebeurde in het verleden wel via het Governance Platform;
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren.

(1/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

Insinger de Beaufort geeft aan dat de beloningen toegekend worden op discretionaire basis en dat provisie-gedreven gedrag niet wordt beloond: kwalitatieve en kwantitatieve criteria bepalen de hoogte. Dit geeft volgens de VBDO onvoldoende inzicht in of de bonussen bij Insinger de Beaufort voldoen aan de volgende criteria:

- Het bonusbeleid is transparant voor alle werknemers.
- De vermogensbeheerder behoudt zich het recht voor om de bonus terug te vorderen indien na uitkering blijkt dat deze ten onrechte is uitgekeerd (een zogenaamde *clawback* regeling).
- De bonus is maximaal 100% van het vaste jaarsalaris.
- 60% van de bonus is gebaseerd op lange termijn doelstellingen (niet te verwarren met afspraken over uitgestelde betaling van de bonus).
- De bonus is voor ten minste een derde gebaseerd op niet-financiële criteria.
- De bonus is gebaseerd op werknemerstevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op klanttevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op het terugdringen van de sociale en milieu impact van de bedrijfsactiviteiten.

De vermogensbeheerder heeft de inhoud van het beleid ten aanzien van bonussen niet publiek gemaakt.

(0/5 punten)

4.3. Transparantie en verantwoording

Insinger de Beaufort geeft aan dat het:

- inzicht geeft hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen. Dit gebeurt in de gesprekken met de cliënt of in de rapportages;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C. Dit wordt gepubliceerd door BNP Paribas;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS). Dit wordt gepubliceerd door BNP Paribas;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert van de vermogensbeheerder wordt extern geïnfereerd (GRI +). Dit wordt gepubliceerd door BNP Paribas;
- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.

De organisatie geeft aan dat het *niet*:

- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen;
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieuonderwerpen (in lijn met GRI FS10);
- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert;

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste de helft van de elementen.

(3/5 punten)

4.4. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	1	33,3%	0,3
Bonusbeleid	0	33,3%	0,0
Transparantie en verantwoording	3	33,3%	1,0
Totaalscore		100%	1,3

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	0,0
2. Dienstenaanbod	2,4
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	1,3

3.7 Kempen Capital Management

1. Algemeen

1.1. Korte bedrijfsomschrijving

Vermogensbeheerder voor cliënten van Van Lanschot en voor institutionele cliënten. Beheerder van beleggingsfondsen onder de merknaam Kempen (zoals Kempen Global High Dividend Fund, Kempen Euro Credit Fund).

1.2. Moederbedrijf

Van Lanschot N.V.

1.3. Assets under Management

€ 36.696 miljoen

1.4. Verdeling AuM over asset classes (%)

- Discretionary (beheer) € 24.293 miljoen, waarvan:
 - Liquiditeiten 2%
 - Obligaties 23%
 - Aandelen 23%
 - Onroerend Goed 6%
 - Fiduciair Management 42%
 - Hedge Funds 3%
 - Overig 1%
- Non-discretionary (advies) € 12.403 miljoen (geen onderverdeling)

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

Kempen Capital Management heeft de Principles for Responsible Investment (PRI) ondertekend en geeft op de website aan dat het verschillende instrumenten toepast om het duurzaam beleggingsbeleid te implementeren, te weten: engagement, uitsluitingen en stemmen. Verder vermeldt het dat ESG wordt toegepast op alle beleggingsdienstverlening aan klanten en bij alle beleggingsbeslissingen. Onder andere in het sustainability report van de vermogensbeheerder wordt gerefereerd aan de thema's van UN Global Compact. De thema's van de UN Global Compact worden genoemd als richtinggevend voor het beleid van Kempen Capital Management.

(5/5 punten)

2.2. Reikwijdte

Het Verantwoord Beleggingsbeleid van Kempen Capital Management heeft betrekking op aandelen, (staats)obligaties en onroerend goedfondsen. Per 31 december 2011 besloeg het vermogen dat valt onder het Verantwoord Beleggingsbeleid 42% van het totale vermogen onder beheer.

2.3 Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores “Verantwoord Beleggingsbeleid”

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0-5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	5	42%	25%	0,5
Arbeidsrechten	5	42%	25%	0,5
Milieuvervuiling	5	42%	25%	0,5
Corruptie	5	42%	25%	0,5
Totaalscore			100%	2,1

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

Kempen Capital Management geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes. Hierbij moet opgemerkt worden dat het alleen beleid helpt te ontwikkelen voor de asset classes waar de propositie betrekking op heeft;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen.
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn;

Kempen Capital Management kan de cliënt niet ondersteunen bij het:

- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid.

(4/5 punten)

3.2. Research en screening

Kempen Capital Management geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers.
- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers.
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn.
- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers.
- de uitkomsten van research en screening beschikbaar maakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties. Externe vermogensbeheerders worden 2x per jaar benaderd met een zgn engagement profile dat telefonisch wordt toegelicht.

(5/5 punten)

3.3. Positieve selectie

Kempen Capital Management geeft aan dat het:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille aanbiedt waarop positieve selectie is toegepast;

- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille aanbiedt waarop positieve selectie is toegepast;
- voor de belegger inzichtelijk wanneer beleggingsmogelijkheden waarop positieve selectie wordt toegepast qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn.

Kempen Capital Management geeft aan dat het *niet*:

- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille aanbiedt waarop positieve selectie is toegepast;
- positieve selectie van aandelen aanbiedt die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger;

(3/5 punten)

3.4. Uitsluiting

Kempen Capital Management geeft aan dat het:

- voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille uitsluiting aanbiedt van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunities en landmijnen). Dat is de standaardaanpak van Kempen Capital Management;
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt.
- door eigen analisten of externe research providers research doet die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten. Dit gebeurt in samenwerking met Sustainalytics.

Kempen Capital Management biedt geen uitsluitingen aan van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.).

(4/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	
Arbeidsrechten	x
Bont	
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	
Genetische modificatie	
Intensieve veehouderij	
Kansspelen	
Kernenergie	
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	
Tabak	

3.5. Impact investment

Kempen Capital Management geeft aan dat het geen impact investment toepast en dat het dus:

- geen impact investment aanbiedt via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder;
- geen overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;
- de belegger niet kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger.

(0/5 punten)

3.6. Stemmen

Kempen Capital Management geeft aan dat het:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren;
- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen aanbiedt.

Kempen Capital Management helpt de belegger niet om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

(4/5 punten)

3.7. Engagement

Kempen Capital Management geeft aan dat het:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers naar een bepaald bedrijf aanbiedt om engagement voor te bereiden;
- de belegger pro-actief research door eigen analisten of externe research providers naar bepaalde thema's of sectoren aanbiedt om engagement voor te bereiden;
- de belegger helpt om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.

(5/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder geeft aan dat het:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid. Hierbij moet worden opgemerkt dat vermogensbeheerders op meer dan alleen het verantwoord beleggingsbeleid worden geselecteerd;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger. Hierbij moet worden opgemerkt dat vermogensbeheerders op meer dan alleen het verantwoord beleggingsbeleid worden geselecteerd;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger;
- via engagement calls research voor externe vermogensbeheerders aanbiedt die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren.
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen. Enkele voorbeelden hiervan: Comgest heeft op aandringen van Kempen PRI ondertekend en beleid geformuleerd. NWQ en Acadian hebben speciale ESG beleggingsfondsen opgericht. Calamos heeft haar belegging in General Dynamics verkocht.

(5/5 punten)

3.9. Rapportage

Kempen Capital Management geeft aan dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- de belegger rapportages levert over hoe er gestemd is op zijn aandelen. Dit is alleen beschikbaar voor de Kempen fondsen;
- de belegger rapportages levert over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan. Hierbij worden de rapportages van de fondsmanagers met betrekking tot engagement-activiteiten doorgestuurd naar de klanten.
- de belegger kan helpen bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment.
- de belegger kan helpen bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden.

(5/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	4	12%	0,5
Research en screening	5	11%	0,6
Positieve selectie	3	11%	0,3
Uitsluiting	4	11%	0,4
Impact investment	0	11%	0,0
Stemmen	4	11%	0,4
Engagement	5	11%	0,6
Selectie externe vermogensbeheerders	5	11%	0,6
Rapportage	5	11%	0,6
Totaalscore		100%	3,9

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

Kempen Capital Management geeft aan dat het:

- alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aanspreekt op hun ondertekening en implementatie van de PRI;
- o.a. via engagement meetings (voorbeeld Comgest) in het openbaar bepleit dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren;
- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes (Sustainability Report van Kempen Capital Management). Het jaarlijkse PRI-report wordt niet gepubliceerd.
- met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid, aangezien het engagement via de fondsmanagers verloopt;
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet (zij het op bescheiden schaal) naar de mogelijkheden om de PRI beter te implementeren. Zo heeft Kempen bijvoorbeeld feedback gegeven op het initiatief van PGGM om de PRI Clearinghouse te verbeteren.

(5/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

Het bonusbeleid van Van Lanschot voldoet aan de volgende criteria:

- Het bonusbeleid is transparant voor alle werknemers.
- De vermogensbeheerder behoudt zich het recht voor om de bonus terug te vorderen indien na uitkering blijkt dat deze ten onrechte is uitgekeerd (een zogenaamde clawback regeling).
- De bonus is maximaal 100% van het vaste jaarsalaris.
- De bonus is voor ten minste een derde gebaseerd op niet-financiële criteria.
- De bonus is gebaseerd op werknemerstevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op klanttevredenheid.

Het bonusbeleid van Van Lanschot voldoet *niet* aan de volgende criteria:

- 60% van de bonus is gebaseerd op lange termijn doelstellingen (niet te verwarren met afspraken over uitgestelde betaling van de bonus).
- De bonus is gebaseerd op het terugdringen van de sociale en milieu impact van de bedrijfsactiviteiten.

Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet aan ten minste driekwart van de elementen.

(4/5 punten)

4.3. Transparantie en verantwoording

Kempen Capital Management/Van Lanschot voldoet aan de volgende criteria:

- De vermogensbeheerder geeft inzicht hoe hij ervoor zorgt dat investeringen aan het verantwoord beleggingsbeleid voldoen. Dit wordt beschreven in het Sustainability Report van Kempfen Capital Management en het financieel en maatschappelijk jaarverslag van Van Lanschot.
- De vermogensbeheerder publiceert het aantal bedrijven waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10). Dit wordt beschreven in het Maatschappelijk Jaarverslag.
- De vermogensbeheerder rapporteert over zijn consultatie met maatschappelijke organisaties.

Kempfen Capital Management/Van Lanschot voldoet niet aan de volgende criteria:

- De vermogensbeheerder publiceert namen van bedrijven en overheden waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen. Dit wordt beschreven in de jaarverslagen van de beleggingsfondsen.
- De vermogensbeheerder publiceert een verantwoord beleggingsverslag dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C. De organisatie heeft een verantwoord beleggingsverslag (het Sustainability Report van Kempfen Capital Management), maar deze voldoet niet aan de richtlijnen van GRI.
- De vermogensbeheerder publiceert een verantwoord beleggingsverslag dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS). De organisatie heeft een verantwoord beleggingsverslag (het Sustainability Report van Kempfen Capital Management) maar deze voldoet niet aan de richtlijnen van GRI;
- Het verantwoord beleggingsverslag van de vermogensbeheerder wordt extern geverifieerd (GRI +). De organisatie heeft een verantwoord beleggingsverslag (het Sustainability Report van Kempfen Capital Management), maar deze is niet extern geverifieerd;
- De vermogensbeheerder heeft een intern klachtenmechanisme voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties. De organisatie heeft een klachtenmechanisme voor cliënten en medewerkers, maar niet voor filantropische Instellingen.

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste een kwart van de elementen;

(2/5 punten)

4.4. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	5	33,3%	1,7
Bonusbeleid	4	33,3%	1,3
Transparantie en verantwoording	2	33,3%	0,7
Totaalscore		100%	3,7

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	2,1
2. Dienstenaanbod	3,9
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	3,7

3.8 Schretlen & Co

1. Algemeen

1.1. Korte bedrijfsomschrijving

Schretlen & Co is specialist op het gebied van vermogensmanagement en maakt deel uit van de Rabobank Groep. De bank richt zich primair op vermogende particulieren en middelgrote institutionele beleggers in Nederland. De kernactiviteiten bestaan uit vermogensbeheer en -advies, gecombineerd met vermogensstructurering. Schretlen & Co heeft vestigingen in Amsterdam, Apeldoorn, Heerenveen, Rotterdam en Waalre.

1.2. Moederbedrijf

Rabobank Nederland

1.3. Assets under Management

€ 8 miljard

1.4. Verdeling Assets under Management over asset classes (%)

Onbekend.

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

Het verantwoord beleggingsbeleid van Schretlen & Co heeft als uitgangspunt drie pijlers: Global Compact van de Verenigde Naties, UN Principles for Responsible Investment en het beleid van Rabobank ten aanzien van beleggingen in de wapenindustrie. UN Global Compact wordt benoemd als basis voor het beleid maar over de verschillende thema's en principes wordt niets gezegd.

(2,5/5 punten)

2.2. Reikwijdte

Schretlen & Co geeft aan dat het verantwoord beleggingsbeleid van toepassing is op alle asset classes en in principe alle beleggingen.

2.3. Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores "Verantwoord Beleggingsbeleid"

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0 - 5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	2,5	100%	25%	0,6
Arbeidsrechten	2,5	100%	25%	0,6
Milieuvervuiling	2,5	100%	25%	0,6
Corruptie	2,5	100%	25%	0,6
Totaalscore			100%	2,5

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

Schretlen & Co geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid.

(5/5 punten)

3.2. Research en screening

Schretlen & Co geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers;
- de uitkomsten van research en screening beschikbaar maakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties.

(5/5 punten)

3.3. Positieve selectie

Schretlen & Co geeft aan dat het:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- positieve selectie van aandelen aan die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt;
- voor de belegger inzichtelijk kan maken wanneer beleggingsmogelijkheden waarop positieve selectie wordt toegepast qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn.
- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;

(5/5 punten)

3.4. Uitsluiting

Schretlen & Co geeft aan dat het voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunitie en landmijnen), maar ook desgewenst striktere screens op wapens;
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.);
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt;
- door eigen analisten of externe research providers de research doet die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten.

(5/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	x
Arbeidsrechten	x
Bont	x
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	x
Genetische modificatie	x
Intensieve veehouderij	x
Kansspelen	x
Kernenergie	x
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	x
Tabak	x

3.5. Impact investment

Schretlen & Co geeft aan dat het:

- de klant kan helpen een impact investing fonds (doorgaans schenken/nalaten) op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten, via Charity desk.

Schretlen & Co geeft aan dat het *niet*:

- impact investment aanbiedt via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder;
- een overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden.

(1,7/5 punten)

3.6. Stemmen

Schretlen & Co geeft aan dat het:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, door externe vermogensbeheerders. Schretlen & Co stuurt aan op actief eigenaarschap door deze partijen;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, door externe vermogensbeheerders Schretlen & Co stuurt aan op actief eigenaarschap door deze partijen;
- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen biedt (niet standaard, maar eventueel in overleg);

Schretlen & Co geeft aan dat het *niet*:

- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren;
- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

(3/5 punten)

3.7. Engagement

Schretlen & Co geeft aan dat het:

- de beleggers proactief research door eigen analisten of externe research providers naar bepaalde thema's of sectoren aanbiedt om engagement voor te bereiden;
- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers naar een bepaald bedrijf aanbiedt om engagement voor te bereiden. Dit is niet standaard, maar kan eventueel in overleg).

Wat Schretlen & Co *niet* doet is:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- de belegger helpt om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.

(2/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder geeft aan dat het:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger. Dit gebeurt op incidentele basis;
- externe vermogensbeheerders research aanbieden die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren. Dit is eventueel mogelijk via de externe leverancier;
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen. Dit gebeurt op basis van algemene standaarden.

(5/5 punten)

3.9. Rapportage

Schretlen & Co heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden.

Wat Schretlen & Co aangeeft *niet* te doen is:

- de belegger rapportages leveren over hoe er gestemd is op zijn aandelen;
- de belegger rapportages leveren over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan.

(3/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	5	12%	0,6
Research en screening	5	11%	0,6
Positieve selectie	5	11%	0,6
Uitsluiting	5	11%	0,6
Impact investment	1,7	11%	0,2
Stemmen	3	11%	0,3
Engagement	2	11%	0,2
Selectie externe vermogensbeheerders	5	11%	0,6
Rapportage	3	11%	0,3
Totaalscore		100%	3,9

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

Schretlen & Co geeft aan dat het:

- alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aanspreekt op hun ondertekening en implementatie van de PRI;
- in het openbaar bepleit dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren.
- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes. Rabobank stelt niet specifiek ten aanzien van PRI principes een verslag op, maar wel over het eigen beleid en de inspanningen op het vlak van maatschappelijk verantwoord en duurzaam beleggen;
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren. Dat doet Schretlen & Co zelfstandig als onderdeel van de dialoog met fondsbeheerders.

Schretlen & Co geeft aan dat het *niet*:

- met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid;

(4/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

Schretlen hanteert de beloningssystematiek van Rabobank Nederland en daarin bestaat een beloning uit een deel vast inkomen en een deel variabel inkomen.

Het bonusbeleid van Schretlen & Co voldoet aan de volgende criteria:

- Het bonusbeleid is transparant voor alle werknemers.
- De bonus is maximaal 100% van het vaste jaarsalaris.
- De bonus is voor ten minste een derde gebaseerd op niet-financiële criteria.
- De bonus is gebaseerd op klanttevredenheid.

Het bonusbeleid van Schretlen & Co voldoet *niet* aan de volgende criteria:

- De vermogensbeheerder behoudt zich het recht voor om de bonus terug te vorderen indien na uitkering blijkt dat deze ten onrechte is uitgekeerd (een zogenaamde clawback regeling).
- 60% van de bonus is gebaseerd op lange termijn doelstellingen (niet te verwarren met afspraken over uitgestelde betaling van de bonus).
- De bonus is gebaseerd op werknemerstevredenheid.
- De bonus is gebaseerd op het terugdringen van de sociale en milieu impact van de bedrijfsactiviteiten.

Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet aan de helft van de elementen.

(3/5 punten)

4.3. Transparantie en verantwoording

Schretlen & Co geeft aan dat het

- inzicht geeft in hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen;
- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C; moederbedrijf Rabobank publiceert een geïntegreerd jaarverslag wat met de hoogste mate van betrouwbaarheid (reasonable assurance) door een externe partij geverifieerd worden. De duurzaamheidsverslaggeving van de Rabobank voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A+.
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS);
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat extern geverifieerd wordt (GRI +).

De organisatie geeft aan dat het *niet*:

- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen;
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10);
- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert.

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan de helft van de elementen.

(3/5 punten)

4.4. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	4	33,3%	1,3
Bonusbeleid	3	33,3%	1,0
Transparantie en verantwoording	2	33,3%	0,7
Totaalscore		100%	3,0

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	2,5
2. Dienstenaanbod	3,9
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	3,0

3.9 Staalbankiers

1. Algemeen

1.1. Korte bedrijfsomschrijving

Staalbankiers is sinds 1916 actief als private bank en 1994 werd Staalbankiers onderdeel van Achmea. De kernactiviteit van Staalbankiers bestaat uit het in kaart brengen van de financiële huishouding van cliënten en de wensen en doelstellingen die daarmee samenhangen. Deze analyse wordt vervolgens integraal vertaald naar een passende inrichting van de beleggingsportefeuille. Naast dit soort dienstverlening, verleent Staalbankiers beleggingsadvies en orderuitvoering, spaarproducten, betalingsverkeer, (woonhuis) financiering en DGA-advies. Staalbankiers richt zich op vermogende particulieren, kleinere en middelgrote instellingen, charitatieve instellingen, kerkgenootschappen, pensioenfondsen en gemeenten. Bij Maatschappelijk Verantwoord Vermogensbeheer, een dienst die Staalbankiers al 7 jaar verleent, wordt de expertise van Sustanalytics benut.

1.2. Moederbedrijf

Achmea B.V.

1.3. Assets under Management

€2,700 miljoen

1.4. Verdeling Assets under Management over asset classes (%)

- Zakelijke waarden: 40%
- Vastrentende waarden: 55%
- Alternatieven: 5%

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

Er is een standaard verantwoord beleggingsbeleid beschikbaar voor cliënten die duurzaam willen beleggen. Staalbankiers kent geen minimum duurzaamheidscriteria die op alle beleggingen worden toegepast.

(0/5 punten)

2.2. Reikwijdte

Het Verantwoord Beleggingsbeleid van Staalbankiers is van toepassing op de zakelijke en vastrentende waarden, wat 95% van de AuM beslaat.

2.3. Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores "Verantwoord Beleggingsbeleid"

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0 - 5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	0	95%	25%	0,0
Arbeidsrechten	0	95%	25%	0,0
Milieuvervuiling	0	95%	25%	0,0
Corruptie	0	95%	25%	0,0
Totaalscore			100%	0,0

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

Staalbankiers geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid. Hierbij heeft het MVO beleid van Achmea als basis gediend;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes. Het opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid heeft betrekking op zowel zakelijke als vastrentende waarden;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen.
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn. Staalbankiers biedt naast haar eigen geadviseerde verantwoord beleggingsbeleid aan cliënten die hierom vragen ook maatwerk aan;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid. Een dienst die aangeboden wordt met assistentie van de externe research provider.

(5/5 punten)

3.2. Research en screening

Staalbankiers geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door de externe research provider. Research wordt aangeleverd door Sustainalytics;
 - research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door de externe research providers. Research wordt aangeleverd door Sustainalytics;
 - research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Sustainalytics.
 - research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers; Dit gebeurt echter alleen voor maatwerk cliënten. Dit behoort niet tot het standaard verantwoord beleggingsbeleid van Staalbankiers.
-
- na toestemming van de externe research provider stelt de uitkomsten van screening en research beschikbaar voor interne fondsbeheerders voor hun selectie van aandelen en obligaties.

(5/5 punten)

3.3. Positieve selectie

Staalbankiers geeft aan dat het:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt. Intern wordt zowel "best in class" als "worst in class" portefeuilles beheerd;
- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt. Intern wordt zowel "best in class" als "worst in class" portefeuilles beheerd;
- positieve selectie van aandelen aan die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt. Dit is echter wel opgenomen in een apart mandaat en behoort niet tot de standaard dienstverlening;

- voor de belegger inzichtelijk wanneer beleggingsmogelijkheden waarop positieve selectie wordt toegepast qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn. Staalbankiers maakt via een benchmark zoals inzichtelijk hoe de duurzame portefeuilles die Staalbankiers beheerd performen ten opzichte van de gekozen benchmark. De benchmarks die Staalbankiers gebruikt zijn reguliere, niet duurzaam benchmarks. De ervaring is dat over de afgelopen 10 jaar bij Staalbankiers de duurzame portefeuilles beter performen dan de reguliere portefeuilles.

Staalbankiers geeft aan dat het *niet*:

- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;

(4/5 punten)

3.4. Uitsluiting

Staalbankiers geeft aan dat het voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunition en landmijnen). Deze dienstverlening wordt standaard door Staalbankiers aanbevolen en uitgevoerd, mits de cliënt kiest voor standaard verantwoord beleggingsbeleid van Staalbankiers;
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.). Een aantal van de cliënten van Staalbankiers hebben gekozen voor deze dienstverlening en dit wordt dan ook als maatwerk geleverd aan de cliënt;
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd. Deze dienstverlening wordt standaard door Staalbankiers aanbevolen en uitgevoerd, mits de cliënt kiest voor standaard verantwoord beleggingsbeleid van Staalbankiers;
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt. Deze dienstverlening wordt standaard door Staalbankiers aanbevolen en uitgevoerd, mits de cliënt kiest voor standaard verantwoord beleggingsbeleid van Staalbankiers;
- door eigen analisten of externe research providers de research doen die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten. Deze dienstverlening is mogelijk, maar is niet standaard. Deze dienstverlening wordt aangeboden via een externe research provider. Deze dienstverlening is echter tot op heden door de cliënten niet gevraagd.

(5/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	x
Arbeidsrechten	x
Bont	x
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	x
Genetische modificatie	x
Intensieve veehouderij	x
Kansspelen	x
Kernenergie	x
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	x
Tabak	x

3.5. Impact investment

Staalbankiers belegt voor haar relaties in diverse microfinancefunds waarbij zowel een private equity component als een fixed income component beheerd wordt.

Staalbankiers geeft aan dat het:

- impact investment aanbiedt via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder;
- een overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;
- de belegger kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger. Hierbij brengt Staalbankiers de partijen bij elkaar.

(5/5 punten)

3.6. Stemmen

Staalbankiers geeft aan dat stemmen niet wordt aangeboden en de organisatie *niet*:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren;
- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen biedt. Dit gebeurde in het verleden wel aan een individuele cliënt, maar is geen onderdeel van de standaard dienstverlening;
- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

(0/5 punten)

3.7. Engagement

Wat Staalbankiers aangeeft wel te doen is:

- de belegger op diens verzoek research door een externe research provider naar een bepaald bedrijf aanbieden om engagement voor te bereiden;
- de belegger helpt om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders. Achmea treedt in bepaalde engagement trajecten gezamenlijk op met andere aandeelhouders. Cliënten van Staalbankiers worden hiervan op de hoogte gebracht indien dit van toepassing is.
- de belegger pro-actief research door eigen analisten of externe research providers naar bepaalde thema's of sectoren aanbieden om engagement voor te bereiden. Staalbankiers biedt cliënten actief research aan van haar researchprovider zodat de klant die de stukken in portefeuille heeft vervolgens de dialoog op kan starten met een bedrijf om bepaalde doelstellingen te realiseren.

Staalbankiers biedt engagement niet als onderdeel van de standaard dienstverlening aan en biedt volgens de VBDO dus geen;

- mogelijkheid tot engagement met Nederlandse bedrijven, daarbij ook uitgesloten via een eventuele externe partner;
- mogelijkheid tot engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, daarbij ook uitgesloten via een eventuele externe partner.

(3/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder geeft aan dat het:

- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger. Dit behoort echter niet tot de standaard dienstverlening.
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger. Op basis van cliënt vraag biedt Staalbankiers een maatwerk oplossing.

Staalbankiers geeft aan dat het *niet*:

- research aanbiedt aan externe vermogensbeheerders die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren;
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen.

(3/5 punten)

3.9. Rapportage

Staalbankiers heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment. Dit doet Staalbankiers via Sustainalytics;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden. Dit doet Staalbankiers via Sustainalytics.

Wat Staalbankiers aangeeft *niet* te doen is:

- de belegger rapportages leveren over hoe er gestemd is op zijn aandelen, aangezien de organisatie het instrument stemmen niet gebruikt (zie 3.6);
- de belegger rapportages over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan, aangezien de organisatie het instrument engagement niet gebruikt (zie 3.7).

(3/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	5	12%	0,6
Research en screening	5	11%	0,6
Positieve selectie	4	11%	0,4
Uitsluiting	5	11%	0,6
Impact investment	5	11%	0,6
Stemmen	0	11%	0,0
Engagement	3	11%	0,3
Selectie externe vermogensbeheerders	3	11%	0,3
Rapportage	3	11%	0,3
Totaalscore		100%	3,7

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

Staalbankiers geeft aan dat het:

- bepleit in het openbaar dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren. Staalbankiers heeft distributieovereenkomsten met diverse beleggingsinstellingen. Tijdens de periodieke gesprekken wordt de PRI meegenomen.
- moederbedrijf van de vermogensbeheerder, Achmea, jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes. Staalbankiers wordt hierin meegenomen als onderdeel van de groep.
- moederbedrijf van de vermogensbeheerder, Achmea, met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid;
- moederbedrijf van de vermogensbeheerder, Achmea, samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren. Ahmea heeft de PRI ondertekend en dit geldt voor al haar bedrijfsonderdelen inclusief Staalbankiers. Staalbankiers is binnen Achmea vertegenwoordigd in de commissie duurzaam beleggen die verantwoordelijk is voor het duurzame beleggingsbeleid voor geheel Achmea. Al het hier geformuleerde beleid is voor Staalbankiers en haar duurzame klanten van toepassing.
- alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aanspreekt op hun ondertekening en implementatie van de PRI. Dit doet Staalbankiers wel tijdens periodieke gesprekken met beleggingsinstellingen.

(5/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

Staalbankiers geeft aan dat er een variabele beloning is. Er zijn twee varianten: een variabele beloning van maximaal 25% van het jaarsalaris en een variabele beloning van maximaal 50% van het jaarsalaris. Het beleid zelf is niet gepubliceerd en uit welke elementen deze is opgebouwd, of er lange termijn doelstellingen zijn opgenomen, of milieu- en sociale doelstellingen zijn opgenomen, etc. is onbekend.

De vermogensbeheerder heeft ten aanzien van bonussen de inhoud van het beleid niet publiek gemaakt.

(0/5 punten)

4.3. Transparantie en verantwoording

Staalbankiers geeft aan dat het

- inzicht geeft hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen. Periodiek krijgen de cliënten rechtstreeks een rapportage van de externe research provider waarin wordt aangegeven of de investeringen aan de gestelde voorwaarden voldoen in het kader van verantwoord beleggen;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C. Dit is het maatschappelijk jaarverslag van Achmea, waarin ook aandacht wordt besteed aan verantwoord beleggen; Het MVO beleid van Achmea is leidend voor Staalbankiers en Staalbankiers is meegenomen in het MVO jaarverslag.
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS); Dit is het maatschappelijk jaarverslag van Achmea, waarin ook aandacht wordt besteed aan verantwoord beleggen;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert van de vermogensbeheerder wordt extern geïnterpreteerd (GRI +); Dit is het maatschappelijk jaarverslag van Achmea, waarin ook aandacht wordt besteed aan verantwoord beleggen;
- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.

De organisatie geeft aan dat het *niet*:

- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen;
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10); Moederbedrijf Achmea publiceert de namen van de bedrijven waarmee engagement is uitgevoerd. Wat de rol van Staalbankiers hierin is, blijft onbekend;
- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert. Dit zal onderdeel worden het verantwoord beleggingsverslag wat Staalbankiers voornemens is te publiceren;

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste de helft van de elementen;

(4/5 punten)

4.4. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	5	33,3%	1,7
Bonusbeleid	0	33,3%	0,0
Transparantie en verantwoording	4	33,3%	1,3
Totaalscore		100%	3,0

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore
	0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	0,0
2. Dienstenaanbod	3,7
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	3,0

3.10 Theodoor Gilissen

1. Algemeen

1.1. Korte bedrijfsomschrijving

Theodoor Gilissen is een 100% dochter van de Luxemburgse bank KBL. Het is een bank die zich primair richt op vermogende particulieren en stichtingen en verenigingen. De belangrijkste dienst is effectendienstverlening. Er worden geen kredieten aan bedrijven verstrekt en er wordt ook niet voor eigen rekening en risico belegd. In een beperkte mate worden er hypotheek aangeboden aan de particuliere relaties.

1.2. Moederbedrijf

KBL

1.3. Assets under Management

Dit mag niet bekend gemaakt worden.

1.4. Verdeling Assets under Management over asset classes (%)

Dit mag niet bekend gemaakt worden.

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

Theodoor Gilissen heeft een verantwoord beleggingsbeleid en heeft onlangs de UNPRI ondertekend. Het 'eigen' verantwoord beleggingsbeleid bestaat uit het uitsluiten van ongeveer 100 bedrijven op basis van controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clustermunitie en munitie op basis van verarmd uranium). De thema's van UN Global Compact worden niet genoemd in het beleid van Theodoor Gilissen.

(0/5 punten)

2.2. Reikwijdte

Theodoor Gilissen geeft aan dat het verantwoord beleggingsbeleid van toepassing is op alle asset classes.

2.3. Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores "Verantwoord Beleggingsbeleid"

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0 - 5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	0	100%	25%	0,0
Arbeidsrechten	0	100%	25%	0,0
Milieuvervuiling	0	100%	25%	0,0
Corruptie	0	100%	25%	0,0
Totaalscore			100%	0

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

Theodoor Gilissen geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid.

(5/5 punten)

3.2. Research en screening

Theodoor Gilissen geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers;

Theodoor Gilissen geeft aan dat het *niet*:

- de uitkomsten van research en screening beschikbaar maakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties.

(4/5 punten)

3.3. Positieve selectie

Theodoor Gilissen geeft aan dat het:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt. De organisatie biedt een (passief) best-in-class product aan dat gebaseerd is op de Dow Jones Sustainability Index met extra uitsluiting op wapen-, alcohol, tabaksproductie en de gokindustrie;
- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- voor de belegger inzichtelijk maakt wanneer beleggingsmogelijkheden, waarop positieve selectie wordt toegepast, qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn.

Theodoor Gilissen geeft aan dat het *niet*:

- positieve selectie van aandelen aan die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt;
- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt.

(3/5 punten)

3.4. Uitsluiting

Theodoor Gilissen geeft aan dat het voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunitie en landmijnen);
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt;
- door eigen analisten of externe research providers de research doet die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten. Dit gebeurt via SAM.

Theodoor Gilissen geeft aan dat het *niet*:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.); Dit is wel mogelijk voor grote mandaten, vanaf ongeveer 20 miljoen (afhankelijk van de regio).
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;

(3/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	x
Arbeidsrechten	x
Bont	
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	
Genetische modificatie	
Intensieve veehouderij	
Kansspelen	x
Kernenergie	
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	
Tabak	x

3.5. Impact investment

Theodoor Gilissen geeft aan dat het:

- impact investment aanbiedt via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder;
- een overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;

Theodoor Gilissen geeft aan dat het *niet*:

- de belegger kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger. Theodoor Gilissen geeft aan wel partijen bij elkaar te brengen om impact investment fondsen op te zetten.

(3,3/5 punten)

3.6. Stemmen

Theodoor Gilissen geeft aan dat het *niet*:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, daarbij ook uitgesloten proxe voting via een externe partner. Theodoor Gilissen is wel voornemens dit te gaan doen;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, daarbij ook uitgesloten proxy voting via een eventuele externe partner. Theodoor Gilissen is wel voornemens dit te gaan doen;
- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren;
- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen biedt;
- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

(0/5 punten)

3.7. Engagement

Theodoor Gilissen geeft aan dat het:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, via de externe partner SAM
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, via de externe partner SAM
- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers naar een bepaald bedrijf aanbiedtom engagement voor te bereiden. Dit wordt uitbesteed naar SAM;
- de belegger helpt om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders. Dit is mogelijk als de klant er om vraagt.

Wat Theodoor Gilissen geeft aan dat het *niet*:

- de belegger proactief research door eigen analisten of externe research providers naar bepaalde thema's of sectoren aanbieden om engagement voor te bereiden;

(4/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder geeft aan dat het:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger. De organisatie legt ieder kwartaal de uitsluitingslijst naast de beleggingen van de externe vermogensbeheerders.

Theodoor Gilissen geeft aan dat het *niet*:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;
- externe vermogensbeheerders research aanbiedt die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren;
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen.

(2/5 punten)

3.9. Rapportage

Theodoor Gilissen heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen. Dit gebeurt op aanvraag van de klant.

Wat Theodoor Gilissen aangeeft *niet* te doen is:

- de belegger rapportages levert over hoe er gestemd is op zijn aandelen;
- de belegger rapportages levert over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan;
- de belegger helpen bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment. Dit gebeurt nog niet, maar de vermogensbeheerder is van plan dit in de toekomst wel te doen.
- de belegger helpen bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden.

(1/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	5	12%	0,6
Research en screening	4	11%	0,4
Positieve selectie	3	11%	0,3
Uitsluiting	3	11%	0,3
Impact investment	3,3	11%	0,4
Stemmen	0	11%	0,0
Engagement	4	11%	0,4
Selectie externe vermogensbeheerders	2	11%	0,2
Rapportage	1	11%	0,1
Totaalscore		100%	2,8

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

Theodoor Gilissen:

- spreekt alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aan op hun ondertekening en implementatie van de PRI;
- met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid;

Theodoor Gilissen geeft aan dat het *niet*:

- bepleit in het openbaar dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren;
- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes. Omdat Theodoor Gilissen in augustus 2012 lid is geworden is er nog geen verslag beschikbaar, maar de vermogensbeheerder is wel voornemens dit te doen;
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren.

(2/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

Het bonusbeleid van Theodoor Gilissen voldoet aan:

- Het bonusbeleid is transparant voor alle werknemers.
- De bonus is gebaseerd op klanttevredenheid.

Het bonusbeleid van Theodoor Gilissen voldoet *niet* aan:

- De vermogensbeheerder behoudt zich het recht voor om de bonus terug te vorderen indien na uitkering blijkt dat deze ten onrechte is uitgekeerd (een zogenaamde clawback regeling).
- De bonus is maximaal 100% van het vaste jaarsalaris.
- 60% van de bonus is gebaseerd op lange termijn doelstellingen (niet te verwarren met afspraken over uitgestelde betaling van de bonus).
- De bonus is voor een derde gebaseerd op niet-financiële criteria.
- De bonus is gebaseerd op het terugdringen van de sociale en milieu impact van de bedrijfsvoering.
- De bonus is gebaseerd op werknemerstevredenheid.

Het beleid ten aanzien van bonussen voldoet aan ten minste een kwart van de elementen;

(2/5 punten)

4.3. Transparantie en verantwoording

De organisatie geeft aan dat het *niet*:

- inzicht geeft hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen;
- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS);
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert van de vermogensbeheerder wordt extern geverifieerd (GRI +);
- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10);
- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert;

De vermogensbeheerder heeft ten aanzien van transparantie en verantwoording geen beleid vastgesteld.

(0/5 punten)

4.4. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	2	33,3%	0,7
Bonusbeleid	2	33,3%	0,7
Transparantie en verantwoording	0	33,3%	0,0
Totaalscore		100%	1,3

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	0,0
2. Dienstenaanbod	2,8
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	1,3

3.11 Triodos Private Banking

1. Algemeen

1.1. Korte bedrijfsomschrijving

Triodos Bank Private Banking biedt het volledige pakket aan bancaire diensten, van betalen tot beleggen voor zowel organisaties als particulieren met een belegbaar vermogen van minimaal € 300.000,-. Samen met de cliënt bepalen Triodos Private Banking de koers van zijn vermogen. Duurzaam beleggen kan bij Triodos Bank Private Banking zowel in de beleggingsfondsen van Triodos Bank (met advies of zelfstandig) en via een individuele effectenportefeuille (vermogensbeheer). Triodos Research ondersteunt bij de selectie en samenstelling van bedrijven in effectenportefeuilles en de eigen beleggingsfondsen. Uitgangspunt is dat bij al de producten en diensten het bevorderen van duurzame ontwikkeling en verbeteren van levenskwaliteit voorop staat. Financieel en maatschappelijk rendement gaan daarbij hand in hand.

1.2. Moederbedrijf

Triodos Bank

1.3. Assets under Management

€ 800 miljoen

1.4. Verdeling Assets under Management over asset classes (%)

- Aandelen: 22%
- Obligaties: 33%
- Alternatieven: 17%
- Cash: 28%

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

Triodos heeft een uitgebreid eigen verantwoord beleggingsbeleid. Hierin wordt aangegeven hoe Triodos de bedrijven selecteert waarin het belegt en hoe het engagement met de bedrijven ingericht is. Hierbij is te merken dat de UN Global Compact principes richtinggevend zijn geweest voor het beleid. Het dient te worden vermeld dat de uitgangspunten van het 'eigen' verantwoord beleggingsbeleid van Triodos verder gaan dan de thema's van UN Global Compact.

(5/5 punten)

2.2. Reikwijdte

Triodos Private Banking geeft aan dat het verantwoord beleggingsbeleid van toepassing is op alle asset classes en wordt toegepast op alle beleggingen voor alle klanten.

2.3. Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores “Verantwoord Beleggingsbeleid”

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0-5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	5	100%	25%	1,3
Arbeidsrechten	5	100%	25%	1,3
Milieuvervuiling	5	100%	25%	1,3
Corruptie	5	100%	25%	1,3
Totaalscore			100%	5

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

Triodos Private Banking geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid.

(5/5 punten)

3.2. Research en screening

Triodos Private Banking geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn. Hierbij dienen de Triodos Bank criteria behouden te blijven en er voldoende spreiding kan worden bereikt in de portefeuille;
- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers;
- de uitkomsten van research en screening beschikbaar maakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties. Dit is echter wel beperkt. Op de website van de vermogensbeheerder wordt een lijst gepubliceerd van bedrijven en sovereigns die in onze SRI funds zijn opgenomen.

(5/5 punten)

3.3. Positieve selectie

Triodos Private Banking geeft aan dat het:

- een (uitsluitend) intern beheerde aandelenportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- een (uitsluitend) intern beheerde obligatieportefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;

- voor andere asset classes een (uitsluitend) intern beheerde portefeuille waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- positieve selectie van aandelen die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt, mits er ook wordt voldaan aan criteria van Triodos Bank;
- voor de belegger inzichtelijk kan maken wanneer beleggingsmogelijkheden, waarop positieve selectie wordt toegepast, qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn.

(5/5 punten)

3.4. Uitsluiting

Triodos Private Banking geeft aan dat het voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille:

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunition en landmijnen). Hierbij geldt een zero tolerance beleid, (dit geldt ook voor de hiermee verbonden banken);
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.). Voor de categorie alcohol is er geen uitsluitingsbeleid vooraf vanuit Triodos, maar wel een voorzorgsprincipe. Dit kan wel binnen een mandaat worden uitgesloten. Overigens geldt voor kernenergie een zero-tolerance beleid;
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;
- uitsluiting van staten (staatsobligaties) aanbiedt;
- door eigen analisten of externe research providers de research doen die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten.

(5/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	x
Arbeidsrechten	x
Bont	x
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	x
Genetische modificatie	x
Intensieve veehouderij	x
Kansspelen	x
Kernenergie	x
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	x
Tabak	x

3.5. Impact investment

Triodos Private Banking geeft aan dat het:

- intern impact investment aanbiedt;
- een overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;
- de belegger kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger, mits hierbij wordt voldaan aan de minimumcriteria van Triodos Bank.

(5/5 punten)

3.6. Stemmen

Triodos Private Banking geeft aan dat het:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren;
- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen biedt;

Triodos Private Banking geeft aan dat het niet:

- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

(4/5 punten)

3.7. Engagement

Triodos Private Banking geeft aan dat het:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers naar een bepaald bedrijf aanbiedt om engagement voor te bereiden;
- de belegger proactief research door eigen analisten of externe research providers naar bepaalde thema's of sectoren aanbiedt om engagement voor te bereiden;
- de belegger helpt om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.

(5/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

Triodos Private Banking geeft aan dat het *niet*:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger;
- externe vermogensbeheerders research aanbieden die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren;
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen.

(0/5 punten)

3.9. Rapportage

Triodos Private Banking heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- de belegger rapportages levert over hoe er gestemd is op zijn aandelen;
- de belegger rapportages levert over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment;
- de belegger helpt bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden.

(5/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	5	12%	0,6
Research en screening	5	11%	0,6
Positieve selectie	5	11%	0,6
Uitsluiting	4	11%	0,4
Impact investment	5	11%	0,6
Stemmen	4	11%	0,4
Engagement	5	11%	0,6
Selectie externe vermogensbeheerders	0	11%	0,0
Rapportage	5	11%	0,6
Totaalscore		100%	4,2

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

Triodos Private Banking geeft aan dat het:

- alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aanspreekt op hun ondertekening en implementatie van de PRI;
- met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid.
- bepleit in het openbaar dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren;
- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes. Triodos geeft aan dat het reeds aan de PRI-principes voldoet;
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren.

(5/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

In het beloningssysteem van Triodos is geen bonusregeling opgenomen. Deze vraag is voor Triodos dus niet van toepassing.

(niet van toepassing)

4.3. Transparantie en verantwoording

Triodos Private Banking geeft aan dat het:

- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen. Op de website van de organisatie wordt een overzicht van het duurzame universum gepubliceerd;
- inzicht geeft hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen;
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10). Dit wordt gepubliceerd op de website;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C. Het sociaal jaarverslag heeft GRI-niveau A+;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS) . Het sociaal jaarverslag heeft GRI-niveau A+;
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat extern geverifieerd wordt (GRI +). Het sociaal jaarverslag heeft GRI-niveau A+;
- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.

De organisatie geeft aan dat het niet:

- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert;

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste driekwart van de elementen;

(4/5 punten)

4.4. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	5	50,0%	2,5
Bonusbeleid	-	-	-
Transparantie en verantwoording	4	50,0%	2,0
Totaalscore		100%	4,5

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	5,0
2. Dienstenaanbod	4,2
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	4,5

3.12 Wealth Management Partners

1. Algemeen

1.1. Korte bedrijfsomschrijving

Wealth Management Partners is gespecialiseerd in het gestructureerd beheren en regisseren van grote(re) vermogens. Voor een beperkt aantal cliënten voert de organisatie het beheer en de regie over circa € 1 miljard. WMP heeft geen financiële banden met andere instellingen, zodat het bedrijf externe vermogensbeheerders onafhankelijk kan selecteren.

1.2. Moederbedrijf

Wealth Management Partners

1.3. Assets under Management

€1,001 miljoen (ultimo augustus 2012)

1.4. Verdeling AuM over asset classes (%)

- Aandelen: 60%
- Vastrentende waarden: 40%

2. Verantwoord beleggingsbeleid

2.1. Kwaliteit van het beleid

Wealth Management Partners heeft een Verantwoord Beleggingsbeleid. In het beleid maakt de vermogensbeheerder referentie aan het ondertekenen van UN Principles of Responsible Investment (UN PRI) en verwijst naar de vier thema's van UN Global Compact. Voor al haar cliënten sluit Wealth Management Partners ondernemingen uit die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens (clusterammunitie, anti-persoonsmijnen, biologische, chemische nucleaire wapens).

Voor de Global Compact principes geldt dat Wealth Management Partners haar cliënten de mogelijkheid biedt om de principes als aanvullende criteria voor uitsluiting te hanteren. Dit valt onder het 'Dienstenaanbod' van de vermogensbeheerder.

(0/5 punten)

2.2. Reikwijdte

Het Verantwoord Beleggingsbeleid van Wealth Management Partners geldt momenteel alleen op de aandelenportefeuille, wat 60% van de AuM bestaat.

2.3. Samenvoeging Verantwoord beleggingsbeleid

Tabel 1: Samenvoeging Deelscores "Verantwoord Beleggingsbeleid"

	A	B	C	A*B*C
Opgenomen in het beleid	Kwaliteit	Deel van AuM	Weging	Totaalscore
Global Compact thema's	0 - 5	%	%	0 - 5
Mensenrechten	0	60%	25%	0,0
Arbeidsrechten	0	60%	25%	0,0
Milieuvervuiling	0	60%	25%	0,0
Corruptie	0	60%	25%	0,0
Totaalscore			100%	0

3. Dienstenaanbod

3.1. Ontwikkelen beleid

Wealth Management Partners geeft aan dat het de cliënt kan helpen met het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid;
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaarden, verdragen en richtlijnen. Hierbij worden ze ondersteund door Sustainalytics en leggen ze jaarlijks verantwoording af aan UN PRI en UN Global Compact;
- opstellen van een verantwoord beleggingsbeleid over het inzetten van ESG-instrumenten voor implementatie van het beleid. Dit gebeurt in samenwerking met Sustainalytics.
- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn. De organisatie heeft voor klanten die uitgebreidere uitsluitingscriteria hebben dan de uitsluitingscriteria die het zelf hanteert een verfijnd beleid opgezet en voert dit voor hen uit;

Wealth Management Partners kan de cliënt niet ondersteunen bij het:

- opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes: voorlopig betreft het namelijk alleen de aandelenportefeuille;

(4/5 punten)

3.2. Research en screening

Wealth Management Partners geeft aan dat het:

- research en screening aanbiedt van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers. Research wordt aangeleverd door Sustainalytics;
- research en screening aanbiedt van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers. Research wordt aangeleverd door Sustainalytics;
- research kan (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Sustainalytics.

Wealth Management Partners geeft aan dat het *niet*:

- research en screening aanbiedt van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers. De vermogensbeheerder heeft geen beleid op andere asset classes;
- de uitkomsten van research en screening beschikbaar maakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties.

(3/5 punten)

3.3. Positieve selectie

Wealth Management Partners geeft aan dat geen positieve selectie toepast en dat het *niet*:

- een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille aan waarop positieve selectie is toegepast, aanbiedt;
- positieve selectie van aandelen aan die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger, aanbiedt;
- voor de belegger inzichtelijk wanneer beleggingsmogelijkheden waarop positieve selectie wordt toegepast qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn.

(0/5 punten)

3.4. Uitsluiting

Wealth Management Partners geeft aan dat het voor de aandelenportefeuille (niet voor de bedrijfsobligaties):

- uitsluiting aanbiedt van aandelen van producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunition en landmijnen);
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.). Dit wordt enkel op verzoek gedaan. Het uitgangspunt is hier de wens van de klant op basis van het beleggingsstatuut;
- uitsluiting aanbiedt van aandelen van bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;
- door eigen analisten of externe research providers de research doen die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten. Dit gebeurt in samenwerking met Sustainalytics.

Wealth Management Partners biedt geen uitsluiting van staten (staatsobligaties) aan.

(4/5 punten)

Een overzicht van thema's waarop uitgesloten kan worden is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Overzicht uitsluitingscriteria

Uitsluitingscriterium	
Alcohol	x
Arbeidsrechten	x
Bont	x
Clustermunitie & landmijnen	x
Corruptie	x
Dierproeven	x
Genetische modificatie	x
Intensieve veehouderij	x
Kansspelen	x
Kernenergie	x
Kernwapens	x
Mensenrechten	x
Milieu	x
Pornografie	x
Tabak	x

3.5. Impact investment

Wealth Management Partners geeft aan dat geen impact investment toepast en dat het dus niet:

- impact investment aanbiedt via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder;
- een overzicht en evaluatie aanbiedt van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;
- de belegger kan helpen een impact investment fonds op te zetten dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger.

(0/5 punten)

3.6. Stemmen

Wealth Management Partners is bij het uitvoeren van haar beleid afhankelijk van externe fondsmanagers en heeft geen eigen stembeleid. Wealth Management Partners voldoet *niet*:

- proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- desgewenst naar jaarvergaderingen toe gaat om namens de belegger het woord te voeren;
- de belegger stemadvies over ESG-onderwerpen biedt;
- de belegger helpt om resoluties in te dienen en daarvoor steun te verwerven bij andere aandeelhouders.

(0/5 punten)

3.7. Engagement

De organisatie heeft een gecombineerd engagement en uitsluitingsbeleid, wat uitgevoerd dient te worden door de fondsmanagers. Wanneer dit niet mogelijk is of onvoldoende resultaat oplevert kan worden besloten over te gaan tot uitsluiting. In dat geval wordt de fondsmanager verzocht de samenstelling van het fonds aan te passen of wordt besloten de belegging (i.c. het fonds) te verkopen.

Wealth Management Partners geeft aan dat het:

- engagement met Nederlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- engagement met buitenlandse bedrijven mogelijk maakt, eventueel via een externe partner;
- de belegger op diens verzoek research door eigen analisten of externe research providers te bieden naar een bepaald bedrijf om engagement voor te bereiden. Dit gebeurt via Sustainability.

Wealth Management Partners geeft aan dat het *niet*:

- de belegger pro-actief research door eigen analisten of externe research providers naar bepaalde thema's of sectoren aanbiedt om engagement voor te bereiden;
- de belegger helpt om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.

(3/5 punten)

3.8. Selectie externe vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder geeft aan dat het (vanuit de regiefunctie) regelmatig:

- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van zijn eigen verantwoord beleggingsbeleid;
- externe vermogensbeheerders selecteert op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;
- controleert of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger;
- engagement onderneemt om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen.

Wat Wealth Management Partners niet doet is de externe vermogensbeheerders research aanbieden die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren.

(4/5 punten)

3.9. Rapportage

Wealth Management Partners heeft aangegeven dat het:

- de belegger regelmatig een overzicht geeft van zijn beleggingsportefeuilles met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;
- de belegger rapportages over de ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan. Hierbij worden de rapportages van de fondsmanagers met betrekking tot engagement-activiteiten doorgestuurd naar de klanten.

Wat Wealth Management Partners aangeeft *niet* te doen is:

- de belegger rapportages leveren over hoe er gestemd is op zijn aandelen, aangezien de organisatie het instrument stemmen niet gebruikt (zie 3.6);
- de belegger helpen bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment, aangezien dit nog niet aan de orde is geweest;
- de belegger helpen bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden, aangezien dit nog niet aan de orde is geweest;

(2/5 punten)

3.10. Samenvoeging Dienstenaanbod

Tabel 3: Samenvoeging Deelscores “Dienstenaanbod”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Ontwikkelen beleid	4	12%	0,5
Research en screening	3	11%	0,3
Positieve selectie	0	11%	0,0
Uitsluiting	4	11%	0,4
Impact investment	0	11%	0,0
Stemmen	0	11%	0,0
Engagement	3	11%	0,3
Selectie externe vermogensbeheerders	4	11%	0,4
Rapportage	2	11%	0,2
Totaalscore		100%	2,2

4. Verantwoorde bedrijfsvoering

4.1. Principles for Responsible Investment

Wealth Management Partners geeft aan dat het:

- alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aanspreekt op hun ondertekening en implementatie van de PRI;
- in het openbaar bepleit dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren;
- jaarlijks een verslag opstelt over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes.

Wealth Management Partners geeft aan dat het niet:

- met andere PRI-ondertekenaars samenwerkt op het gebied van engagement en stembeleid, aangezien het engagement via de fondsmanagers verloopt;
- samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek doet naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren, aangezien dit nog niet aan de orde is geweest.

(3/5 punten)

4.2. Bonusbeleid

Wealth Management Partners geeft aan dat er binnen de organisatie een bonusbeleid is. Het beleid wordt echter niet publiek gemaakt en heeft geen ESG-criteria.

(0/5 punten)

4.3. Transparantie en verantwoording

Wealth Management Partners geeft aan dat het:

- inzicht geeft hoe de organisatie ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen.
- een intern klachtenmechanisme heeft voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties.

De organisatie geeft aan dat het niet:

- de namen van bedrijven en overheden publiceert waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen;
- het aantal bedrijven publiceert waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10);
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving op niveau C. De organisatie zegt voornemens te zijn om in het komend kalenderjaar een verantwoord beleggingsverslag te publiceren.
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert dat voldoet aan de GRI Richtlijnen op niveau A, dat is inclusief het Financial Services Sector Supplement (FSSS);
- een verantwoord beleggingsverslag publiceert van de vermogensbeheerder wordt extern geverifieerd (GRI +);
- over de consultatie met maatschappelijke organisaties rapporteert. Dit zal onderdeel worden het verantwoord beleggingsverslag wat Wealth Management Partners voornemens is te publiceren;

Het beleid ten aanzien van transparantie en verantwoording voldoet aan ten minste een kwart van de elementen.

(2/5 punten)

4.4. Samenvoeging Verantwoorde bedrijfsvoering

Tabel 4: Samenvoeging Deelscores “Verantwoorde bedrijfsvoering”

Dienst	A Score 0 - 5	B Weging	A*B Totaalscore 0 - 5
Principles for Responsible Investment	3	33,3%	1,0
Bonusbeleid	1	33,3%	0,3
Transparantie en verantwoording	2	33,3%	0,7
Totaalscore		100%	2,0

5. Conclusie

Tabel 5: Overzicht deelscores

	Totaalscore 0 - 5
1. Verantwoord beleggingsbeleid	0,0
2. Dienstenaanbod	2,2
3. Verantwoorde bedrijfsvoering	2,0

4 Analyse

In dit hoofdstuk wordt een analyse gegeven van de onderzoeksresultaten. Er wordt een beschrijving gegeven van de resultaten van de gehele onderzoeksgroep en er worden clusters geïdentificeerd van gelijksoortige vermogensbeheerders op basis van de scores. Eerst worden de resultaten op de drie hoofdelementen beschreven en vervolgens de verschillende algemene resultaten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat niet alle resultaten worden aangeduid. Deze staan namelijk al vermeld in het vorige hoofdstuk. Dit hoofdstuk richt zich alleen op opvallende overeenkomsten en verschillen, zodat filantropische Instellingen een gefundeerde keuze kunnen maken voor een vermogensbeheerder.

4.1 Verantwoord beleggingsbeleid

Binnen de resultaten van het 'eigen' verantwoord beleggingsbeleid zijn er grote verschillen te onderscheiden. Twee vermogensbeheerders hebben geen eigen verantwoord beleggingsbeleid, maar geven aan dat duurzaam beleggen alleen als dienst wordt aangeboden: IBS en Staalbankiers.

Daarnaast zijn er vier vermogensbeheerders die een eigen verantwoord beleggingsbeleid hebben, waarbij de focus ligt op controversiële wapens produceren worden uitgesloten. Dit zijn: ABN Amro Mees Pierson, Insinger de Beaufort, Theodoor Gilissen, Wealth Management Partners.

De andere vijf vermogensbeheerders hebben een 'eigen' verantwoord beleggingsbeleid dat gebaseerd is op de vier thema's van de UN Global Compact. Van deze vijf vermogensbeheerders krijgen er drie niet de maximaal haalbare score om drie verschillende redenen. Schretlen & Co baseert het verantwoord beleggingsbeleid op de UN Global Compact, maar over de implementatie van de verschillende thema's en principes wordt geen verdere informatie gegeven. ING Private Banking daarentegen heeft enkele bedrijven uitgesloten op basis van de UN Global Compact, maar heeft geen integrale vermelding van de onderliggende UN Global Compact principes. Tenslotte heeft Kempen Capital Management zowel de thema's als de onderliggende principes opgenomen in het beleid, maar is het niet op alle asset classes van toepassing.

De twee vermogensbeheerders die op dit onderdeel een maximale score krijgen zijn ASN Vermogensbeheer en Triodos Private Banking. De vier thema's van het UN Global Compact en de onderliggende principes krijgen volledige aandacht in het beleid, dat ook op alle asset classes van toepassing is.

De totale scores van de vermogensbeheerders op het hoofdonderdeel verantwoord beleggingsbeleid wordt weergegeven in tabel 4.1

Tabel 4.1

Overzicht scores vermogensbeheerders verantwoord beleggingsbeleid	
ASN Vermogensbeheer	5,0
Triodos Private Banking	5,0
Schretlen & Co	2,5
Kempen Capital Management	2,1
ING Private Banking	1,9
ABN AMRO Mees Pierson	0,0
IBS	0,0
Insinger de Beaufort	0,0
Staalbankiers	0,0
Theodoor Gillissen	0,0
WM Partners	0,0

4.2 Dienstenaanbod

Waar bij het verantwoord beleggingsbeleid grote verschillen tussen de vermogensbeheerders onderscheiden konden worden, waren die bij het onderdeel dienstenaanbod alleen voor bepaalde instrumenten te zien. Sommige instrumenten worden door (bijna) alle vermogensbeheerders aangeboden, zoals het ontwikkelen van een beleggingsbeleid of het aanbieden van screening. Bij engagement, voting en impact investment is er een groot verschil tussen de aanbieders.

Omdat veel vermogensbeheerders een groot gedeelte van de beschikbare diensten aanbiedt, wordt er in deze paragraaf meer nadruk gelegd op partijen die hierop een uitzondering zijn.

Ontwikkelen beleid

Bijna alle vermogensbeheerders kunnen filantropische Instellingen helpen met het opzetten van het beleid, of dit nou gebaseerd is op het eigen beleid van de vermogensbeheerder, meerdere asset classes beslaat of in de vorm van een maatwerkoplossing aangeboden wordt. Bij dit instrument is er weinig verschil tussen de vermogensbeheerders.

Research en screening

Ook research en screening wordt door bijna alle vermogensbeheerders aangeboden. Wealth Management Partners, Theodoor Gilissen en IBS geven aan dat ze de uitkomst van de research niet beschikbaar maken voor interne en externe fondsbeheerders. Daarnaast geeft Wealth Management Partners ook aan dat het bedrijf geen research of screening aanbiedt voor andere asset classes dan aandelen en obligaties.

Positieve selectie

Er is meer verschil tussen de vermogensbeheerders te onderscheiden op het instrument positieve selectie, dat door alle vermogensbeheerders wordt aangeboden.

Insinger de Beaufort, Kempen Capital Management en Theodoor Gilissen geven aan dat zij geen positieve selectie kunnen aanbieden die gebaseerd is op de keuzes van de belegger. Insinger de Beaufort, Kempen Capital Management, Staalbankiers en Theodoor Gilissen bieden alleen positieve selectie op aandelen aan. En ten slotte maakt Insinger de Beaufort als enige vermogensbeheerder voor de belegger niet inzichtelijk wanneer beleggingsmogelijkheden waarop positieve selectie wordt toegepast qua financiële prestaties vergelijkbaar zijn.

ASN Vermogensbeheer en Triodos Private Banking geven beiden aan dat ze wel positieve selectie aanbieden die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de klant, mits deze criteria strikter zijn dan het eigen beleggingsbeleid van de vermogensbeheerders zelf. Hoewel dit aangeeft dat deze twee vermogensbeheerders achter hun visie op duurzaam beleggen staan, zorgt dit tegelijkertijd voor een verminderde flexibiliteit voor de cliënten.

Uitsluiting

Vrijwel alle vermogensbeheerders kunnen uitsluitingen aanbieden op verschillende criteria. Dit instrument kent weinig variatie tussen de vermogensbeheerders. Voor de filantropische Instellingen is het toch interessant om de tabellen met de overzichten van uitsluitingscriteria te bestuderen, aangezien sommige vermogensbeheerders geen uitsluitingen kunnen bieden op criteria die wellicht dicht bij de missie van de filantropische instelling ligt.

ASN Vermogensbeheer, IBS, ING Private Banking, Schretlen & Co, Staalbankiers en Triodos Private Banking kunnen op alle criteria uitsluiten en kunnen ook een nieuw uitsluitingscriterium onderzoeken en vertalen naar een uitsluitingslijst.

Impact investment

Wanneer een filantropische instelling impact investment wil gebruiken als instrument om het duurzaam beleggingsbeleid te implementeren dan is dit maar bij een beperkt aantal vermogensbeheerders mogelijk. Insinger de Beaufort, Kempen Capital Management, en Wealth Management Partners bieden geen impact investment aan. De overige vermogensbeheerders zijn in staat om impact investment aan te bieden, of partijen bij elkaar te brengen om een impact investment fonds op te zetten.

De vermogensbeheerders die dit instrument de meeste opties bieden zijn ABN AMRO Mees Pierson, IBS, Staalbankiers en Triodos Private Banking. Zij bieden intern of extern een impact investment fonds aan, kunnen een overzicht geven van partijen die dergelijke producten aanbieden én kunnen de belegger helpen een impact investment fonds op te zetten volgens de wensen van de belegger.

Stemmen

Een ander instrument waarop verschillen tussen de vermogensbeheerders te zien zijn, is het (proxy-)stemmen op aandeelhoudersvergaderingen van beursgenoteerde bedrijven namens de belegger. Verschillende vermogensbeheerders biedt dit niet aan: ING Private Banking, Insinger de Beaufort, Staalbankiers, Theodoor Gilissen en Wealth Management Partners. De partijen waar proxy-stemmen mogelijk is, zijn: ASN Vermogensbeheer, IBS, Kempen Capital Management en Triodos Private Banking.

Engagement

Het aangaan van een dialoog met bedrijven op het gebied van duurzame onderwerpen wordt door vier vermogensbeheerders aangeboden. ASN Vermogensbeheer, Kempen Capital Management, Theodoor Gilissen en Triodos Private Banking bieden engagement als dienst aan aan maatschappelijk instellingen. ING Private Banking en Insinger de Beaufort bieden geen engagement aan.

Selectie externe vermogensbeheerders

De meeste vermogensbeheerders bieden als dienst aan de filantropische sector aan om te helpen met de selectie van externe vermogensbeheerders. Zeven vermogensbeheerders krij-

gen hier een (bijna) maximale score. Bij vier vermogensbeheerders is selectie niet mogelijk. De onderzoeksrapporten en screeningsresultaten van Staalbankiers en Theodoor Gilissen kunnen niet ter beschikking gesteld worden aan externe vermogensbeheerders. Ook ondernemen zij geen stappen om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders aan te passen. Theodoor Gilissen biedt ook geen selectie aan op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger.

Zowel ASN Vermogensbeheer als Triodos Private banking geven aan helemaal geen selectie aan te bieden van externe vermogensbeheerders.

Rapportage

Tussen de vermogensbeheerders bestaan er ook verschillen over wat voor soort rapportage er wordt aangeboden aan de belegger. Alle vermogensbeheerders geven de beleggers inzicht in de beleggingsportefeuilles, met alle namen van bedrijven en staten.

ASN Vermogensbeheer, Kempen Capital Management en Triodos Private Banking bieden hiernaast ook het volgende aan: een rapportage over stemgedrag en resultaten van engagement. Ook bieden zij hulp bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van UN PRI en dat extern gepubliceerd kan worden. De meeste vermogensbeheerders bieden een meerderheid van de mogelijke opties aan. Alleen Wealth Management Partners en Theodoor Gilissen hebben minder mogelijkheden op het gebied van rapportage.

Het gemiddelde voor het hoofdonderdeel dienstenaanbod is een stuk hoger dan dat van verantwoord beleggingsbeleid, en komt uit op 3,5 (van de 5). Dit komt omdat alle vermogensbeheerders de mogelijkheid bieden om verschillende duurzame instrumenten in te zetten. In tabel 4.2 worden de totaalscores van de verschillende vermogensbeheerders weergegeven. Hierbij moet evenwel worden opgemerkt dat er in de methodologie geen onderscheid is gemaakt tussen wat de vermogensbeheerder standaard aanbiedt voor de duurzame klanten (wanneer bijvoorbeeld een van de pilaren standaard duurzaam is) en wat het als maatwerkoplossing kan aanbieden. Ook is er niet gekeken naar of de vermogensbeheerder de dienst daadwerkelijk aanbiedt of dat het tot de mogelijkheden behoort om een dienst aan te bieden maar dat niemand hier tot op heden gebruik van maakt. Tenslotte is de kwaliteit van de dienstverlening is moeilijk te beoordelen op basis van de respons van de vermogensbeheerders alleen.

Tabel 4.2

Overzicht scores vermogensbeheerders dienstenaanbod	
IBS	4,2
Triodos Private Banking	4,2
ABN AMRO Mees Pierson	4,0
Kempen Capital Management	3,9
Schretlen & Co	3,9
ASN Vermogensbeheer	3,7
Staalbankiers	3,7
ING Private Banking	3,5
Theodoor Gillissen	2,8
Insinger de Beaufort	2,4
WM Partners	2,2

4.3 Verantwoorde bedrijfsvoering

De mate waarop de vermogensbeheerders de acceptatie en implementatie van de Principles for Responsible Investment (PRI) willen bevorderen in de beleggingssector varieert. Vier vermogensbeheerders, te weten ASN Vermogensbeheer, ING Private Banking, Kempen Capital Management en Triodos Private Banking, behalen de maximale score op dit onderdeel. IBS en Insinger de Beaufort presteren het minste door hier één punt (van de vijf) te halen.

Ook de scores voor het bonusbeleid variëren onderling. Drie vermogensbeheerders hebben aangegeven geen bonussen uit te keren binnen de gehele organisatie en ook geen bonusbeleid te hebben. Dit zijn ASN Vermogensbeheer, ING Private Banking en Triodos Private Banking. Voor deze partijen is dit onderwerp dan ook niet van toepassing.

De overige vermogensbeheerders behaalden geen van allen de maximale score. ABN Amro Mees Pierson en Kempen Capital Management behaalden een score van vier (uit vijf). Drie vermogensbeheerders gaven aan of geen bonusbeleid te hebben opgesteld, of dit niet openbaar te maken. Hierdoor kregen Insinger de Beaufort, Staalbankiers en Wealth Management Partners de minimale score.

Ten slotte hebben ASN Vermogensbeheer, ING Private Banking, Staalbankiers en Triodos Private Banking (bijna) de maximale score behaald op transparantie en verantwoording. IBS en Theodoor Gilissen zaten beiden in het onderste segment.

De gemiddelde score voor het hoofdonderdeel verantwoorde bedrijfsvoering komt uit op een 3,0 (van de 5). Een overzicht van de totaalscores op het hoofdonderwerp verantwoorde bedrijfsvoering kan worden gevonden in tabel 4.3.

Tabel 4.3

Overzicht scores vermogensbeheerders verantwoorde bedrijfsvoering	
ASN Vermogensbeheer	5,0
ING Private Banking	4,5
Triodos Private Banking	4,5
Kempen Capital Management	3,7
ABN AMRO Mees Pierson	3,3
Schretlen & Co	3,0
Staalbankiers	3,0
WM Partners	2,0
IBS	1,3
Insinger de Beaufort	1,3
Theodoor Gillissen	1,3

4.4 Algemene resultaten

Dit onderzoek heeft niet als insteek om de duurzaamste vermogensbeheerder voor de filantropische sector te identificeren. Het ligt namelijk aan de missie, wensen en voorkeuren van de filantropische instelling welke vermogensbeheerder het beste past bij de filantropische instellingen. Echter, er kunnen wel verschillende clusters van redelijk gelijksoortige vermogensbeheerders worden geïdentificeerd. Deze worden weergegeven in deze paragraaf.

De vermogensbeheerders kunnen worden geclusterd op basis van de scores op de drie hoofdonderdelen. De eerste groep bestaat uit ASN Vermogensbeheer en Triodos Private Banking. Deze vermogensbeheerders behalen een hoge score op ieder van de drie hoofdonderdelen.

Vervolgens is er een grote middenmoot te identificeren van vermogensbeheerders die veelal laag scoren op verantwoord beleggingsbeleid, relatief hoog scoren op dienstenaanbod en wisselende scores krijgen op verantwoorde bedrijfsvoering: ABN AMRO Mees Pierson, IBS, ING Private Banking, Kempen Capital Management, Schretlen & Co en Staalbankiers.

Ten slotte is er een groep die de laagste score krijgt op verantwoord beleggingsbeleid, een niet zo grote diversiteit aan duurzame diensten aanbiedt en ook niet hoog scoort op de verantwoorde bedrijfsvoering. Deze groep bestaat uit Insinger de Beaufort, Theodoor Gilissen en WM Partners.

5 Conclusies

In dit rapport wordt beoordeeld op welke wijze vermogensbeheerders die werken voor filantropische Instellingen duurzaamheid en verantwoord beleggen in hun beleid en praktijk geïntegreerd hebben. Deze beoordeling heeft als doel deze organisaties te helpen bij het vinden van een vermogensbeheerder die hun verantwoord beleggingsbeleid kan helpen te ontwikkelen en in de praktijk te brengen, en om vermogensbeheerders te stimuleren om duurzaamheid en verantwoord beleggen beter in hun beleid en praktijk te integreren.

De beoordeling van de vermogensbeheerders richt zich op drie onderdelen: het eigen *verantwoord beleggingsbeleid* van de vermogensbeheerder dat wordt toegepast op alle beleggingen die de vermogensbeheerder beheert voor al zijn klanten; het *dienstenaanbod* op het gebied van verantwoord beleggen wat aan filantropische instelling wordt aangeboden om diens verantwoord beleggingsbeleid op te zetten en te implementeren; en de *verantwoorde bedrijfsvoering* waar de nadruk ligt op transparantie, verantwoording, het uitdragen van de Principles for Responsible Investment (PRI), en het bonusbeleid.

In totaal hebben elf vermogensbeheerders geparticipeerd in het onderzoek en is er van deze organisaties een profiel opgesteld. Uit de vergelijking van deze profielen blijkt het volgende:

Binnen het *verantwoord beleggingsbeleid* zijn er verschillende soorten vermogensbeheerders te onderscheiden. Twee hebben geen eigen beleid, vier hebben een beleid op controversiële wapens, vijf hebben een beleid wat refereert aan UN Global Compact of hebben instrumenten die afgeleid zijn van de UN Global Compact. Twee vermogensbeheerders krijgen voor dit onderdeel de maximaal haalbare score.

Bij het hoofdonderdeel *dienstenaanbod* is er relatief weinig verschil tussen de vermogensbeheerders die de instrumenten 'ontwikkelen beleid', 'research en screening', 'uitsluiting', en 'positieve selectie' aanbieden. Wanneer een filantropische instelling een vermogensbeheerder wil selecteren die 'impact investment', 'stemmen' en 'engagement' aanbiedt, is er meer verschil tussen de vermogensbeheerders te zien.

Ook bij *verantwoorde bedrijfsvoering* zijn er verschillen tussen de vermogensbeheerders op te merken. Dit geldt zowel in de score op het bevorderen van de PRI, als het bonus beleid, als de publieke rapportage.

Op basis van de scores van de vermogensbeheerders kunnen verschillende vermogensbeheerders worden geclusterd. De eerste groep bestaat uit ASN Vermogensbeheer en Triodos Private Banking. Deze behalen een hoge score op ieder van de hoofdonderdelen. Vervolgens valt er een grote middenmoot te identificeren die veelal lager scores op verantwoord beleggingsbeleid, relatief hoog scores op dienstenaanbod en wisselende scores krijgen op verantwoorde bedrijfsvoering. Deze groep bestaat uit ABN AMRO Mees Pierson, IBS, ING Private Banking, Kempen Capital Management, Schretlen & Co en Staalbankiers. Ten slotte is er een groep van vermogensbeheerders die de laagste score krijgen op verantwoord beleggingsbeleid, een niet zo grote diversiteit aan duurzame diensten aanbieden en ook niet hoog scores op verantwoorde bedrijfsvoering. Deze groep bestaat uit Insinger de Beaufort, Theodoor Gilissen en Wealth Management Partners.

De beste vermogensbeheerder is voor elke filantropische instelling een andere. Dit onderzoek geeft een overzicht van de diensten die vermogensbeheerders aanbieden en hoe duurzaam de bedrijfsvoering van vermogensbeheerders op een aantal punten is. Daarmee zou een match gevonden kunnen worden tussen de wensen en voorkeuren van filantropische instelling en het aanbod van de vermogensbeheerder. Bij de meeste vermogensbeheerders is er veel mogelijk op het gebied van duurzaam beleggen. Ze merken echter ook dat er amper naar die diensten gevraagd wordt. Filantropische Instellingen kunnen deze studie gebruiken om met de vermogensbeheerder om tafel te gaan zitten en een beleid uit te stippelen wat het beste bij de filantropische instelling past.

Referenties

- i UN Global Compact, <http://www.unglobalcompact.org/AboutTheGC/TheTenPrinciples/index.html>
- ii Principles for Responsible Investment, “About us”, Website Principles for Responsible Investment (www.unpri.org/about/), Bezocht in Augustus 2012.
- iii Principles for Responsible Investment, “The Principles for Responsible Investment”, Website Principles for Responsible Investment (www.unpri.org/principles/), Bezocht in Augustus 2012.

Bijlage

1 Vragenlijst

Verantwoord beleggen door vermogensbeheerders van goede doelen

Contactgegevens

Vermogensbeheerder	
Adresgegevens	
Contactpersoon	
E-mail	
Telefoon	

Bedrijfsgegevens

Moederbedrijf	
Korte bedrijfsomschrijving	
Assets under Management (€ miljoen)	
Verdeling AuM over asset classes (%)	

Onderdeel 1 Eigen verantwoord beleggingsbeleid

Heeft uw organisatie een eigen verantwoord beleggingsbeleid? (indien ja: graag toezenden)	
Op welke asset classes heeft dit verantwoord beleggingsbeleid betrekking?	
Wordt dit beleggingsbeleid toegepast op alle beleggingen voor alle klanten?	

Onderdeel 2 Dienstenaanbod

Welke van de volgende diensten biedt u aan institutionele beleggers aan?	
Opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is afgeleid van het eigen beleid van de vermogensbeheerder;	
Opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat betrekking heeft op alle asset classes;	
Opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat is gebaseerd op internationale standaards, verdragen en richtlijnen;	
Opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat specifieke aandacht besteedt aan thema's en sectoren die voor de belegger van belang zijn;	
Opzetten van een verantwoord beleggingsbeleid dat behalve aan inhoudelijke criteria ook aandacht geeft aan instrumenten die ingezet zullen worden om het beleid te implementeren.	
Research en screening van Nederlandse aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;	
Research en screening van wereldwijde aandelen en/of aandelenfondsen door eigen analisten of externe research providers;	
Kan research (laten) uitvoeren naar aandelen uit specifieke landen of sectoren die voor de belegger van belang zijn;	

Research en screening aan van andere asset classes door eigen analisten of externe research providers;	
De uitkomsten van research en screening worden beschikbaar gemaakt voor interne en externe fondsbeheerders om te gebruiken bij hun selectie van aandelen en obligaties.	
Een - intern of extern beheerde - aandelenportefeuille waarop positieve selectie is toegepast;	
Een - intern of extern beheerde - obligatieportefeuille waarop positieve selectie is toegepast;	
Ook voor andere asset classes een - intern of extern beheerde - portefeuille waarop positieve selectie is toegepast;	
Positieve selectie van aandelen aan die gebaseerd is op de voorkeuren en criteria van de belegger;	
Inzichtelijk wordt gemaakt wanneer beleggingsmogelijkheden worden geacht min of meer vergelijkbaar te scoren qua financiële prestaties en wanneer dus positieve selectie wordt toegepast.	
Uitsluiting van (aandelen en obligaties van) producenten van controversiële wapens (kernwapens, clustermunitie en landmijnen);	
Uitsluiting van (aandelen en obligaties van) bedrijven op basis van andere criteria die rechtstreeks samenhangen met de producten of productietechnologie van deze bedrijven (alcohol, bont, dierproeven, genetische modificatie, intensieve veehouderij, kansspelen, kernenergie, pornografie, tabak, etc.);	
Uitsluiting van (aandelen en obligaties van) bedrijven op basis van hun (schending mensen- of arbeidsrechten, milieuvervuiling, corruptie, etc.), al dan niet nadat een engagement-traject onvoldoende heeft opgeleverd;	
Uitsluiting van staten (staatsobligaties) aan;	
Eigen analisten of externe research providers doen de research die nodig is om een uitsluitingscriterium in een uitsluitingslijst om te zetten.	
Impact investment via een externe, gespecialiseerde vermogensbeheerder;	
Overzicht en evaluatie van vermogensbeheerders die zich met impact investment bezig houden;	
Opzetten van een impact investment fonds dat gebaseerd is op de eigen voorkeuren en prioriteiten van de belegger.	
Proxy voting op jaarvergaderingen van Nederlandse bedrijven mogelijk, eventueel via een externe partner;	
Proxy voting op jaarvergaderingen van buitenlandse bedrijven mogelijk, eventueel via een externe partner;	
Bezoek van jaarvergaderingen om namens de belegger het woord te voeren;	
Stemadvies over ESG-onderwerpen;	
Indienen van resoluties daarvoor steun verwerven bij andere aandeelhouders.	
Engagement met Nederlandse bedrijven, eventueel via een externe partner;	

Engagement met buitenlandse bedrijven, eventueel via een externe partner;	
Research op verzoek door eigen analisten of externe research providers naar een bepaald bedrijf om engagement voor te bereiden;	
Pro-actieve research door eigen analisten of externe research providers naar bepaalde thema's of sectoren om engagement voor te bereiden;	
Hulp om steun te verwerven voor een engagementproces bij andere aandeelhouders.	
Selectie van externe vermogensbeheerders op basis van het eigen verantwoord beleggingsbeleid;	
Selectie van externe vermogensbeheerders op basis van de criteria en voorkeuren van de belegger;	
Controle of de externe vermogensbeheerder belegt volgens het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger;	
Research voor externe vermogensbeheerders die zij kunnen gebruiken om het verantwoord beleggingsbeleid van de belegger te implementeren;	
Engagement om het verantwoord beleggingsbeleid van externe vermogensbeheerders bij te sturen.	
Een overzicht van de beleggingsportefeuilles van de belegger met alle namen van bedrijven en staten, plus bedragen;	
Rapportages over hoe er gestemd is op de aandelen van de belegger;	
Rapportages over de namens de belegger ondernomen engagement-activiteiten en de resultaten daarvan;	
Hulp bij het opstellen van een verslag dat voldoet aan de eisen van de Principles for Responsible Investment;	
Hulp bij het opstellen van een verslag dat extern gepubliceerd kan worden.	

Onderdeel 3 Verantwoorde bedrijfsvoering

Spreekt u alle externe partijen waarmee wordt samengewerkt aan op hun ondertekening en implementatie van de PRI?	
Bepoelt u in het openbaar dat meer beleggingsinstellingen de PRI zouden moeten ondertekenen en implementeren?	
Stelt u jaarlijks een verslag op over zijn activiteiten en de geboekte voortgang met de implementatie van de PRI-principes?	
Werkt u met andere PRI-ondertekenaars samen op het gebied van engagement en stembeleid?	
Doet u samen met andere PRI-ondertekenaars onderzoek naar mogelijkheden om de PRI beter te implementeren?	
Heeft u een bonusbeleid? Zo ja: graag toezenden.	
Geeft u inzicht hoe u ervoor zorgt dat investeringen aan de voorwaarden gesteld in het verantwoord beleggingsbeleid voldoen? Zo ja: waar?	

Publiceert u namen van bedrijven en overheden waarin - voor alle klanten gezamenlijk - belegd wordt, plus de belegde bedragen? Zo ja: waar?	
Publiceert u het aantal bedrijven waarmee interactie is geweest over sociale- en milieu-onderwerpen (in lijn met GRI FS10)? Zo ja: waar?	
Publiceert u een verantwoord beleggingsverslag? Zo ja: graag toezenden.	
Rapporteert u over uw consultatie met maatschappelijke organisaties? Zo ja: waar?	
Heeft u een intern klachtenmechanisme voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties?	
Legt u zich neer bij de uitspraken van een onafhankelijk klachtenmechanisme, los van de vermogensbeheerder, voor belanghebbenden en maatschappelijke organisaties?	

2 Totaalscores vermogensbeheerders

Verantwoord Beleggingsbeleid					
	Mensenrechten	Arbeidsrechten	Milieu- vervuiling	Corruptie	Totaal
ABN AMRO Mees Pierson	0	0	0	0	0,0
ASN Vermogensbeheer	5	5	5	5	5,0
IBS	0	0	0	0	0,0
ING Private Banking	2,5	2,5	2,5	0	1,9
Insinger de Beaufort	0	0	0	0	0,0
Kempen Capital Management	5	5	5	5	2,1
Schretlen & Co	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Staalbankiers	0	0	0	0	0,0
Theodoor Gillissen	0	0	0	0	0,0
Triodos Private Banking	5	5	5	5	5,0
WM Partners	0	0	0	0	0,0

Dienstenaanbod										
	Ontwik- kelen beleid	Re- search en scree- ning	Posi- tieve selectie	Uit- sluiting	Impact invest- ment	Stem- men	Engage- ment	Selectie externe vermo- gensbe- heerders	Rap- portage	Totaal
ABN AMRO Mees Pierson	5	5	5	4	5	1	3	5	3	4,0
ASN Vermogensbeheer	5	5	5	5	1,7	4	5	0	5	3,7
IBS	5	4	5	5	5	5	2	4	3	4,2
ING Private Banking	5	5	5	5	3,3	0	0	5	3	3,5
Insinger de Beaufort	4	5	2	3	0	0	0	4	3	2,4
Kempen Capital Management	4	5	3	4	0	4	5	5	5	3,9
Schretlen & Co	5	5	5	5	1,7	3	2	5	3	3,9
Staalbankiers	5	5	4	5	5	0	3	3	3	3,7
Theodoor Gillissen	5	4	3	3	3,3	0	4	2	1	2,8
Triodos Private Banking	5	5	5	5	5	4	5	0	5	4,2
WM Partners	4	3	0	4	0	0	3	4	2	2,2

Verantwoorde bedrijfsvoering				
	Principles for Responsible Investment	Bonusbeleid	Transparantie en verantwoording	Totaal
ABN AMRO Mees Pierson	3	4	3	3,3
ASN Vermogensbeheer	5	-	5	5,0
IBS	1	2	1	1,3
ING Private Banking	5	-	4	4,5
Insinger de Beaufort	1	0	3	1,3
Kempen Capital Management	5	4	2	3,7
Schretlen & Co	4	3	3	3,0
Staalbankiers	5	0	4	3,0
Theodoor Gillissen	2	2	0	1,3
Triodos Private Banking	5	-	4	4,5
WM Partners	3	0	2	2,0

www.vbdo.nl / www.goed-geld.nl

Een duurzaam werkende kapitaalmarkt is het doel van de VBDO. Een kapitaalmarkt die, naast financiële criteria, ook op basis van sociale- en milieucriteria vraag en aanbod bij elkaar brengt. De focus ligt daarbij op Nederland in een internationale, voornamelijk Europese context.